

Ҳалима АҲМЕДОВА

УМИД СОЯСИ

шеърлар

ТОШКЕНТ — 2008

Аҳмедова Ҳалима. Шеърлар. Сўзбони муаллифи -
Баҳром Рўзимуҳаммад. 168 б.
"Ниҳол" нашриёти. 2008

*Ҳалима Аҳмедова ўзбек шеърятининг имкониятларини,
даражасини намоён этишга қодир ШОИР.
Шеърнинг, фикрнинг залворли юқини кўтаришга қодир
аёллар, Евтушенко таъбири билан айтганда “шоира
эмас, шоир деб аталишга муносиб.”*

ISBN 978-9943-334-12-0

Шоирликда жунун бор...

Оллоҳ бандаларидан улкан сир-асрорни шу тариқа яшириб қўйганки, ҳарчанд бош қотирсангиз-да бутун оламларни қай усулда яратилганини фараз қила олмайсиз. Буни ғайб илми дейдилар. Ғайб илми қисман ҳолат шаклида қалам аҳлига тортиқ қилинган. Бинобарин, асл шоирларда ҳолатга тушиш жараёни рўй беради. Ҳазрати Алишер Навоий ўз асарларида “жунун” ва “маломат” сўзларини кўп қўллагани бежизга эмас. Зотан, жунун жўш урган пайтда шоир маст бўлади ва қолиплардан чиқади; баъзида ниманидир йўқотиб, ниманидир топади. Хато қилади, изтироб чекади, баъзида “маломат ўқига нишон” бўлади. Буларнинг барча-барчаси шоирнинг пешонасидаги битикларда акс этади.

Алалхусус, шоира Ҳалима Аҳмедова ёзадики:

*Булутлар ўпаркан этакларимни,
Юлдузлар май тутар нур косасида.
Ва бир кун руҳимни топар шамоллар
Учинчи дунёнинг остонасидан.*

Ҳалиманинг саркашлиги, дарвешлиги юқоридаги шеърини парчада бўртиб кўринган. Шоира аросат оламини таърифлаган. Одатда икки олам тўғрисида гап борар эди. Биринчиси — дорулфано (ўткинчи олам), иккинчиси — дорулбақо (мангу олам). Шоира ўша оламларга қаноат этмасдан

учинчи дунёга ташриф буюради. Нур косасида май ичади. Тизгинсиз хаёллар қанотида учали.

Шоиранинг фикрича, еру осмонни гўзаллик ўзаро туташтиради. Унинг руҳи гўзалликка таслим бўлган:

*Сўнг ерга тушардик ёмғирлар билан
Гулларни силкитган томчи нозид
Ибодат қилардик яратган учун
Майсаларнинг яшил жойнамозида...*

Бу инкор эмас, балки иқрордир. Ҳалиманинг ҳақпарастлиги — бошқача ҳақпарастлик. Бинобарин, сўфиёна шеърларни чуқур ҳис этмоқ учун ҳолатга тушмоқ жоиз. Аксинча бўлса шеър таъмини сеза олмайсиз.

Теран фалсафа поэтик тилда “жилваланади”. Лекин поэтик тилни билиш шеър таъмини сезиш йўлида камлик қилади. Шунинг учун ҳам шуур ости қатламларини ҳаракатга келтириб ишга киришасиз. “Ҳар гиёҳга, ҳар битга гулга, Гўзал тушдай боқайин яйраб” деб ёзади шоира. Алалхусус, реал воқелик ва рўё оралиғи — шоирнинг яшаш жойи.

Ҳалиманинг бир шеърий китоби “Афсун” дея номланган. У “афсун” сўзини кўп қўллайди:

*Афсунлади руҳимни қушлар
Яшил нафас таронасида.
Соғинч хўнграб йиглаб юборди
Юрагимнинг ёнгинасида.*

Афсунгарлар ҳамма замонларда қаттиқ жазога гирифтор этилганлар. Бу жазо — моддий жазо.

Аммо, жазонинг руҳий шакли ҳам бордирки, буни шоир ҳеч кимга айтмаслиги мумкин. Шоир кўз ёшисиз йиғлайди. Шоирнинг товушсиз йиғиси руҳи товонини титратиб юборди. Агарда шоир баланд даражага чиқса қайғулари орта боради. Чин шоир ёлғизликка маҳкумдир. Бу ёруғ оламда ёлғизликдан кўра оғир жазо бўлмаса керак.

Зиддиятли ҳолат. Шоир кулади. Кулиш баробарида йиғлайди ҳам. Бинобарин, шоирнинг йиғиси (ёхуд аксинча, кулгуси) халқ одатланган зоҳирий ҳолат эмас. Ҳалимининг лирик қаҳрамони ҳаёт ташвишларидан нолимайди, балки воқеликни шодликка мослашмаганидан изтироб чекади. Воқелик билан баҳсга киришади; гоҳ ўлгиси, гоҳ яшагиси келаси. Пировардида у шакллантирган хулоса шундай:

*Энди менда ҳаққи йўқдир ўлимнинг...
Ғамгин кечаларни ҳайдаб юбордим
Ўртаниб йиғлаган дил хонасидан.
Қуёшга талпинган дарахтлар каби
Ҳаётни ўпаман пешонасидан.*

Бу сатрларни фақатгина Ҳалима ёзиши мумкин. Тўғрироғи, бунга Ҳалима ҳақли. “Мени бу ерлардан излама, шамол, уммонларга чўкиб кетган маржонман” деб ёзади шоира. Ҳақиқатдан ҳам шоира шахсияти — яширинган шахсият. Қувончли жиҳати бундай пинҳоний борлиқ бизга топиш имкониётини ҳада қилади.

Шоира ўзига, шу аснода бошқаларга ҳам ниҳоятда талабчан. Дарвешлик ва талабчанлик... Жуда

гаройиб хусусият. Шоиранинг лирик қаҳрамони покликни истайди, покликни соғинади, покликка талпинади:

*Қанийди малаклар ҳақ дарёсида
Ювиб вужудимни пок этса мани.
Мабодо жаннатда учратсам сизни -
Жоним бу дунёни этганида тарк,
Сизни кўрмаслик-чун, ишонинг менга,
Жаҳаннам қаърига қочардим бешак.
Мен сиздан қочаман...*

Ҳалима Аҳмедова шеърояти тўғрисида жуда кам ёзилган. Бунинг асосий сабаби шундаки, шеър-шуносларимиз мумтоз назм модернизацияси масаласини ҳали қаламга олишмаган. Бу жабҳага мумтоз адабиётимиз билимдони устоз шоир Матназар Абдулҳаким салгина ишора қилиб қўйди, холос. “Биз ворислик ҳақида гапирганимизда ҳам анъанавийликнинг ботиний сифатларига асосий эътиборни қаратмоғимиз керак”, - дейди у, - “Афсуски, ижодий таъсирни фақат шаклий эргашувдангина иборат, деб тушунадиганлар ҳам оз эмас. Падар ҳамда фарзанднинг ўхшашлигини улар кийган либос эмас, балки либос ичидаги вужуд ҳамда бу вужуддаги руҳ белгилагани каби шеъроятда устоз ва шогирдлик даражасини маънавий муштаракликлар ифода этади”. Худди шу Ҳалима Аҳмедова кўпроқ форс мумтоз шеърояти анъаналарини туркона алпозда давом эттираётгандек туюлади. Унинг наздида тасаввуфнинг қандайдир шакли бўй кўрсатади-ки бу усул ҳали

номланганича йўқ. Балки буни тасаввуф деб ҳам бўлмас? Лекин ўша усул тасаввуфни ёдимизга солади.

Алҳол, Ҳалима шоира сифатида бундай баланд мартабани даъво қилмайди. Гарчи у йигирма-йигирма беш йиллардан бери ўзбек шеърияти майдонларида сўз айтаётган эса-да мақомига муносиб тарзда баҳо олмади. Шеършуносликда, албатта.

Шуниси аниқки, бировни мақтаб кўкка чиқариб ҳам, танқид қилиб ерга тушириб ҳам бўлмайди. Чин шеърий гавҳарлар бир кунмас бир кун баҳоланади. Энг муҳими – бетакрор истеъдоднинг мавжудлиги. Шоиранинг қисқа вақт ичида нашр қилинган “Тийрамоҳ”, “Афсун” китоблари ҳамда қўлингиздаги “Умид сояси” ўзбек шеърий чаманини ҳўб безайдиган дурдоналар сирасига киради.

Азиз китобхон! Сизга мутолаанинг юлдузли онлари муборак бўлсин!

**Баҳром
Рўзимуҳаммад**

Муножот

Эй дард, кўзларимга солмагин парда,
Мен ёнган оташнинг кулимасми сен?!
Ёшлигимнинг ишққа тўлган кунларин—
Жавоби, ҳам сўлгин гулимасми сен?!
Фурсат бер, кўнглимни ювай тонг билан,
Шудрингга тўлдирай кўзим жомини.
Шунча яшаб ҳали топганимча йўқ
Афсунгар ва дилбар ҳаёт номини.
Туннинг дарахтида пишган олмалар—
Юлдузлар ҳидидан айланар бошим...
Агар, ошиқ бўлсанг мискин жонимга,
Кўнглингга келмасин аччиқ кўз ёшим.
Эй дард, ёлвораман Аллоҳ ишқила,
Қоронғу нигоҳим этгил мунаввар.
Бедард шамол каби кезай боғларни,
Куёш уфқлардан келтирса хабар.
Осмонга юксалган дарахтлар каби
Зумрад ҳаволарни туйиб яшайин.
Ўлимдан кўрқмаган майсалардайн—
Ўзимни бир бора суйиб яшайин.

Эй дард, кўзларимга солмагин парда...

* * *

Бегуноҳ парвардигор,
 Гуноҳкорман олдингда...
Майсаларга айлансам,
 Қоламанми ёдингда?!
Райҳон барги силкиниб,
 Юз очса шаббодага,
Шабнамга кўнгил берсам,
 Қонаманми бодага?!
Ишқ фаслидан адашиб,
 Дил сўраса қалдирғоч.
Қарбало дашти учун
 Жоним бўларми хирож?!
Субҳидам кокилларин
 Тараса малак ёғду.
Мендан умидин узиб,
 Ташлаб кетарми қайғу?
Бегуноҳ Парвардигор,
 Гуноҳкорман олдингда ...
Ҳалимадан воз кечсам
 Қоламанми ёдингда...

* * *

Жуда гўлман,
 Жуда бефаҳм,
Ишонаман, ким нима деса.
Ҳатто дарахт бўлишин айтиб,
Алдаб кўяр
 Кичкина майса.
Муҳаббатнинг кўчаларида
Минг адашиб алданганим рост.
Юпатаман ўзимни гоҳо:
Алданиш ҳам ошиқларга хос.
Ғанимлардан шикоятим йўқ,
Дўстлар мени алдади ёмон.
Гарчи умид, орзуларимни
Меҳр билан этганман эҳсон...
Ҳаёт эса қистайди ҳамон:
Яхши кун бор олдинда,
 Югур...
Кўп алданиб чарчаган кўнглим
Не учундир,
 Бўлар беҳузур.
Мен ҳам энди анойи эмас,
Ҳаёт, мени алдама сен ҳам:
Ўша кунга етиб боргунча
Ўлмайсан, деб,
 Аввал ич қасам.

* * *

Туннинг юрагини кемирган, Соғинч,
Куннинг нурларини симирган, Соғинч.
Умрим ҳаловатин емирган, Соғинч.
Сенинг муштоқлигинг менга аёндир,
Менинг тупроқлигим сенга аёнми?

Кўзингда фарқ бўлсам, менми гуноҳкор,
Кўнглимда дўст яшар, жонимда агёр,
Кузакнинг бағрига ҳайдаса баҳор,
Сенинг муштоқлигинг менга аёндир,
Менинг тупроқлигим сенга аёнми?

Ҳануз измингдаман ихтиёрим йўқ,
Қисмат рафторидан куйган зорим йўқ,
Биламан сендайин интизорим йўқ,
Сенинг муштоқлигинг менга аёндир,
Менинг тупроқлигим сенга аёнми?

Қорачиқда мудом ёнаётган сен,
Дилимнинг қонига қонаётган сен,
Севиб туриб мандан тонаётган сен,
Сенинг муштоқлигинг менга аёндир,
Менинг тупроқлигим сенга аёнми?

Ҳикмат

Ҳассага суяниб бир кекса гадо,
Ахлат уюмидан излар эди нон.
Ажаб, етмиш-саксон ёшни қоралаб,
Насибасин топиб сақлаб келган жон.

Шундан топдим ҳаёт фалсафасини,
Бойликда ювилмас на дард, на алам.
Очликдан ўлганни кўрмадим, аммо,
Ўлса очкўзликдан ўлади одам.

Шароб

Мезбон дастурхонга қўйди мақтаниб,
“Мана бу минг йиллик қадимий шароб”.
Биллур қадаҳ ичра чайқалиб, сирли,
Шароб боқар эди этганча итоб.

Кимдандир эшитган эдим гўёки,
Одамнинг қонига ўч бўларкан ток.
Қадимда шоҳларнинг уста боғбони,
Пинҳон келтираркан ким бўлса ҳалок.

Кўмаркан сўнг уни ток илдизига,
Шундан гуркираркан узум дарахти.
Унинг шаробидан сархуш подшоҳнинг
Тиллолари экан — боғбоннинг бахти.

Жонимга аланга югурди ногоҳ,
Шаробдан симириб эдим бир қултум.
Мен сенинг қонингни ичдим,
Билмайман,
Сен кимнинг қонини ичгандинг, узум?

* * *

Бошдан оёғим нур,
Бошдан оёғим...
Шаффоф ҳаволарга кетдим чирмашиб.
Агар менга боқсанг,
Шу лаҳза қуёш —
Рахшона кўзларинг кетар қамашиб.
“Соғиниб яшадим” -
Бу қандай калом?!
Бошқа сўз на ҳожат,
Шарҳга на ҳожат.
Ҳаётни бошимга кўтариб бугун-
Қаёққа кетаяпман бетоқат,
Минг йиллик зиндондан
Чиққан маҳбусдай,
Кўзим мунг либосин йиртиб ташлади,
Ҳатто, теграмдаги зулматли олам,
Во ажаб,
Нурларга айлана бошлади...
“Соғиниб яшадим” ...
Нега бунча кеч?!
Қисматнинг измига йўқ ҳеч бир сабаб.
Асрашга қодирдир, наҳотки, мени
Хазон ғазабидан
Шу бир оғиз гап?!..
Бошдан оёғим нур,
Бошдан оёғим...

Геометрия дарси
(“Ўғлимга дарсликлар” туркумидан)

Геометрия фанида бордир фалсафа,
Балки, унга менинг етмас шуурим.
Ғариб кесмаларга ҳушим йўқ, гарчи,
Доира ичида ўтмоқда умрим.

Жуда чарчаб кетдим, зерикиб кетдим,
Доира ичида айланар йўлим.

Майлига,

Адашиб кетсам ҳам майли,
Кенглик чизигини кўрсатгин, ўғлим.

* * *

Заифлашиб борар хотирам,
Билмадим бу қувончми ё гам.
Қувонч десам, яқин дўстларнинг
Унутибман номларини ҳам.

Унутибман муҳаббат рангин,
Ҳижрон...

Ҳижрон ўзи нима эди?
Қушдай енгил кунларим учун,
Уни қайғу деб ҳам бўлмайди.

Назаримда бешқа дунёдан,
Келиб қолган кабиман гўё.
Наҳот энди ўтган кунларим,
Бугун учун туюлар рўё.

Заифгина менинг хотирам,
Арзир уни эркалаб суйса...
... Не қиламан агар бир куни,
Юрагимни унутиб қўйса.

* * *

Ўзингни тий,
Шарманда қилма,
Эмасмиз-ку биз
Қадрталаб.
Шу озгина кўргилик учун
Шартми ахир
Кетишинг кулаб?!
Ҳар қанча ғам,
Азоб бўлмасин
Дардкаш юрагимда
Тўлиб тур.
Мен қийналиб
Дард чеккан тунлар,
Кўзларимда порлаб,
Кулиб тур.
Гарчи бугун...
Тошдан ҳам оғир,
Емирилиб бораркан лошим,
Бошинг узра кўтар кўнглимни,
Мени юпат,
Юпат, Кўз ёшим.
... Ҳозир эса юрак ичида
Куйла, ғанимларнинг
Қасдига.
Кечирмайман агар
Йиқилсанг,
Пасткашларнинг
Оёқ остига...

Вақт

Хосият Рустамовага

Ишонманг, ҳаётда вақт йўқдир,
Уни биз яратдик,
 Дединг энтикиб.
Ростдан шундаймикан,
 Ўйладим
Олис уфқларга кўз тикиб...
Лаҳзалар сочилиб ётибди,
Майсалар, гулларда,
 Дарахтда...
Ким туғилиб,
 Кимдир ўлаяпти,
Тан олгинг келмаган шу Вақтда.
Бозор халталари елкада,
Вақт кетаяпти кўчаларда жим.
Ўзин осиб қўйди билмасдан,
Вақтнинг юрагига аллаким.
Мозордаги ҳар битта қабр—
Ишдан чиқиб занглаган соат.
Югуришдан чарчаб қолган Вақт
Шу маконда дам олар фақат.
Аммо, кеча-кундуз тинмасдан,
Биз билган илоҳий Соатсоз
Занглаб кетган қадим соатнинг
Милларига беради пардоз.
Жуда офир Вақт оёқлари,
Шафқат қилмай янчади дилим.
Ишлаб кетса занглаган Соат,
Кейин нима қиламиз, синглим?!

* * *

Қорачиғи қадоқ меҳнаткаш кўзим,
Суратга оласан борлиқни тинмай.
Кичик чумолидан коинотгача,
Суратин ишлайсан сен ҳеч эринмай.
Бунчалар моҳирсан, бунчалар хушёр,
Ишингнинг кўзини яхши биласан.
Нафис суратларни пардозлаб яна,
Кўнглимнинг уйига секин иласан.
Сен олган суратга қараб ҳар куни,
Ёниқ шеърлар ёздим,
Юрагимда чўғ.
Шунча шеърлар ёзиб,
Шунча шеър битиб,
Ҳали ҳам ҳаётни тушунганим йўқ.
Яхшиям билмайсан,
Қайсидир бир кун,
Қазо дарвозаси очилган маҳал,
Ягона мусаввир парвардигор деб,
Барча суратларинг йиртади Ажал.

* * *

Фаромуш боғларда
Кезар танҳолик,
Оёгин учида юрибди ой ҳам.
Иситмаси чиққан
Инжиқ боладай,
Ғинғшиб йиғлаётир ухлолмасдан ғам...

Йўлини йўқотган йўловчи каби,
Айланиб-айланиб
Чарчамайди Ер.
Кузги сабоқлардан чарчаган кўйи
Сарғайган майсани босар
қора тер.

Кўйлаклари йиртиқ
Урёна бадан,
Шамоллар тўлайди тунги бадални.
Негадир кўнглингга яқин оласан
Хазонларга дастхат қўйган Ажални...

* * *

Кўрқманг,
Йўлингизни тўсиб чиқса ҳам...
Гарчи, бўйингизга оҳиста бўйлар,
Сизга ёмонликни раво кўрмайди
Содда печакгуллар, девона гуллар...
Норасо дунёнинг ишини кўринг,
На гулдуру ёхуд на майсадурулар.
Гул бўлгиси келар гулга ўралиб,
Содда печакгуллар, девона гуллар...
Кўнглида бир телба исён бордайн,
Хатто дарахтларга дил берар улар.
Севгиси бежавоб ошиққа ўхшар
Содда печакгуллар, девона гуллар.
Осмонга талпинган кўйи лол, ҳайрон
Кузакнинг кўзига тикилиб кулар...
Ишқ сўраб худога бормоқчи, балки,
Содда печакгуллар, девона гуллар...

* * *

Бошингни юракнинг

Қибласига қўй,

Райҳон нафасига чайиб вужудинг.

Пок бўлсин,

Пок бўлсин, нурлар каби пок,

Пайғамбар тушидек яшил сужудинг.

Булоқларнинг шаффоф хаёлини ол,

Қайғуни кулдиргин,

Бахтни йиғлатмай,

Кўзингни кенгликка садақа қилгин,

Дўсту душманингга...

Ҳеч кимга айтмай.

Гўдак ҳиди келган майсага бориб,

Мовий саболарнинг ишқин кийдиргин.

Ташна дарахтларнинг тасаввурини

Само орзулари ила тўйдиргин...

Ошиқ бўл, мусаффо борлиқ қўйнида

Кўксингга нурларнинг шавқи ботганда.

Айниқса, муаззин — тонгнинг қушлари

Худонинг “кўнглини” ўқиётганда...

* * *

Эй йўл, юзларин яшириб
Чопаётган йўл,
Шоҳни-ю, гадони елкангга ортиб,
Қаёққа боряпсан шошилиб бунча,
Кимдандур олгудай қарзингни тортиб...
Бош эгиб кетаяпти анави одам,
Силласи қуриган, ўзинг биласан.
Кўзларида қотган совуқ табассум,
Айтгин ахир уни нима қиласан?!
Ҳашамдор, савлатли

Машиналарда,
Кўнгли пуч, чўнтаги тўла одамлар
Боряпти, бир тунда ўлдирар эди
Сени, мақсадингни билганда агар.
Чопасан, ақлдан айрилган қулдай,
Юзларинг қорайган заҳмат тошидан
Асл мақсадингга етиб ҳам
Нега,
Мунғайиб қайтасан қабр бошидан
Эй йўл, юзларин яшириб чопаётган йўл...

* * *

Боғларда оқмоқда августнинг қалби,
Дарахтлар қонида мискин илтижо.
Борлиқда илоҳий ишқнинг сояси.
Сувнинг хаёлини ювгандай худо.
Ҳалол чумолининг оғзидаги дон—
Гуландом малакнинг тилло сирғаси.
Юксалишдан бир зум тўхтамас тоғлар—
Ҳаётнинг забардаст, чўнг қовурғаси.
Бошини осмонга тутган тераклар
Нақадар мағрурдир, нақадар ёлғиз.
Аразлаган инжиқ болага ўхшар
Ариқлар лабида хурпайган ялғиз.
О, бу дам, Аюбнинг соф чашмасида
Чўмилган паридай яйрар туйғулар.
Соғинч, секин куйла...
Уйғонмасинлар—
Юрагимда мудраб қолган қайғулар.

* * *

“Бахт” сўзини секин айтаман,
Эшитиб қолмасин деб, юрак.
Уят сўзни айтиб қўйгандай,
Ён-веримга қараб, жонсарак.
Юрак ҳам болага ўхшайди
Қолва сўзин эшитиб йиғлаган.
Оч қолмасин дея бечора,
Ваъда бердим унга бир лаган.
Ўлар бўлдим, мен сизга айтсам,
Бу ҳовлиқма юрак дастидан.
Тинчир балки хархашалари,
Ватан топсам ернинг остидан.
Яшар эдим, мен ҳам чиройли,
Қурғур кўрсатмаганда кучин.
Юрак фақат ҳалақит берди,
Менинг бахтли яшашим учун...

* * *

Мен ҳеч кимга бўлмадим тобе,
Ва емадим ҳеч кимнинг ҳаққин...
Балки шундан Парвардигорнинг
Нафаслари
Дилимга яқин...

То ҳанузки,
Билмайман рост гап,
Манзилини қора ҳасаднинг
Кўз ёшимда ювиб ташладим
Ғаним қилган дуоибадни.
Бу умримнинг ярими,
Сўнги

Яратганнинг ўзига аён.
Юзимдаги ажинлар билан-
Оҳ, ҳаётни севаман ҳамон.
Мадори йўқ юракни эзиб,
Санчиларкан дарднинг қояси...
Кўзларимда ёришиб кетар
Олисдаги умид сояси.

* * *

Яшил санобарлар куйлаган кеча,
Ўзимни ўзимдан айладим холос.
Кўзларим тўлдирди, сўзим тўлдирди
Кечани маҳв этган ям-яшил овоз.

Яшил санобарлар куйлаган кеча
Шаффоф ёмғирларда кўрдим дунёни.
Сархуш хаёлини дилга кўчирдим
Ёмғир ичаётган ошиқ дарёни.

Яшил санобарлар куйлаган кеча
Жон берган ким эди шодликни тинглаб...
Осмоннинг юракка яқин жойида
Ухлаб қолди охир ой йиғлаб-йиғлаб...

Нилуфарлар оқди бир дарё бўлиб,
На умид бор эди, на ишқ дарағи.
Яшил санобарлар куйлаган кеча
Оқиб кетаётган мен эдим, балки...

* * *

Менинг устозларим кўпдир ҳаётда...
Ёниб яшамоқни, ўргатди қуёш.
Фам, кўз ёш, қайғунинг селлари аро
Қаноат дарсини ўтди харсанг тош.

Тупроқ камтарликка бошлади мени,
Лоқайдликдан қоч, деб уқтирди дарё.
Менинг оташимдан қўрқмасанг, агар,
Сен ошиқсан — деди ёнаётган сахро.

Дўстларни қўллашни ўргандим, ажаб,
Оқибатли жажжи чумолилардан,
Бу қадоқ қўлларим меросдир, балки,
Тиниб-тинчимаган асаларидан...

Тиришқоқ шогирдман ҳаётга,
Аммо,
Калака қилади мени бир япроқ.
Қўрқаман, негадир
мўлтирар менга
Сариққа чалиниб ётган кекса боғ?!...

* * *

Мен биламан қайсидир бир кун,
Тупроғимни учирса шамол,
Гардим кўниб япроқларингга,
Эй гул, сенга келаман малол.
Пари теккан аёлдек руҳим,
Боғлар аро кезса хаста ҳол
Ва тўзғитса ҳазонларингни,
Кузак, сенга келаман малол.
Куйга солиб ғамгин ёдимни,
Куйлаганда беназир ҳилол;
Тушингизга кириб сўрсам ҳол,
Дўстим, сизга келаман малол.
Давраларда номимни айтиб,
Сўзлаб қолса қимдир тилда бол.
Ўшанда ҳам тинчингни бузиб,
Ағёр, сенга келаман малол.
Қайлардадир бахтим ўғирлаб,
Яшаётган эй, масрур Аёл...
Эрингизнинг ёш тўла кўзи-
Сизга... сизга келмасин малол.

* * *

Дўстларим кўнглимга қарайди,
Душманларим боқар ғамангиз.
Шунча ағёр, шунча дўст билан
Айтинг, ахир, мен нега ёлғиз?!
Тонгинг кўзидаги нурга уйқашиб,
Жонимда уйғонар бир илдиз.
Шунча орзу, умидлар билан
Айтинг, ахир, мен нега ёлғиз?!
Тун юракка соларкан титроқ,
Фол очади ишқимдан юлдуз.
Шунга фироқ, ҳижронлар билан
Айтинг, ахир, мен нега ёлғиз?!
Томирларим чертади шамол —
Ўз уйидан қочган бебош қиз.
Минг шубҳаю хавотир билан.
Айтинг, ахир, мен нега ёлғиз?!
Соғинчлардан яралдим балки,
Битармикан қалбимдаги из?
Шунча қайғу, шунча ғам билан
Айтинг, ахир, мен нега ёлғиз?!

* * *

Гулларнинг кўксига ботар товони
Яланг оёқ чопган телба шамолнинг.
Юлдузлар базмидан бош олиб кетар,
Ўйинга хуши йўқ бугун ҳилолнинг.
Оғироёқ дарахт қуёшни ўйлаб,
Туннинг зардасига бермайди жавоб.
Капалак тушига оҳиста майин
Малаклар киради киймасдан ҳижоб...
Адашган бир қушча узоқ йиғлайди
Ва сўнгра нечундир бўлиб қолар жим.
Қоқилибми ёки тош отиб ногоҳ
Кўлмакнинг уйқусин бузар аллаким.
Ҳаёт қўшиқ куйлар тун пардасида,
Юрак эса эриб бораётган шаъм.
Мил-мил ёнаётган юрак бошида-
Парвонадир қайғу, парвонадир ғам...

* * *

Нега чўчиб тушдинг, ўғлим,
Бошингдаман кўркмай ётгин.
Саҳар туриб ёмон тушинг
Оқаётган сувга айтгин...

Ажинани кўрдингми туш,
Қалқиб кетдинг, эй мажнунтол.
Толим-толим сочларингни
Бир зумгина сувларга сол.

Уйқунгда сен кўрқдингми, гул,
Пешонангни босибди тер.
Ваҳимали тушларингни
Олиб кетсин, сувларга бер.

Тушингдаги бахт сеҳридан
Юрак, энди ўзингга қайт,
Сархуш бўлма, бари рўё —
Тушинг бориб, сувларга айт...

* * *

Бугун жуда тушкун юрагим,
Ғамдан ғамгинроқдир нафаси.
Синдириб бўлмайди, не учун,
Темирданми кўкрак қафаси.
Шаббодалар билан яйрасам,
Юрагимнинг чиқар газаби.
Тушунмайман уни ҳеч қачон,
Жонга тегиб кетди азоби.
Юрагим бор, ағёр керакмас,
Мен йиғласам, кулиб туради.
Тупроққа бош кўйсам,

У мағрур

Юлдуз билан суҳбат қуради
Ё мен уни адо қиламан,
Ё у мени қилади яксон.
Билмайман қай гуноҳим учун,
Бунча мени кўради ёмон?!

Бугун жуда тушкун юрагим...

* * *

Суякларим нақадар оғир,
Шунча оғир айланган бошим.
Қора тунни ювиб ташлади
Томчисида, шаффоф кўз ёшим.
Онам каби мулойим, хушфеъл
Тонг бошимни силади аста.
Кўзимдаги ўлим шарпаси
Эриб кетди қайга бир пасда.
Деразамдан тушган оппоқ нур,
Қорачиғим кетди куйдириб.
О, қушларнинг сўлим нағмаси
Бу ҳаётни кўйди суйдириб...
Учиб келдинг, хайрият, умид,
Сени мендай севмаган ҳеч ким.
Кечир, нозик оёқларингга,
Гар оғирлик қилса вужудим...

* * *

Ариқдаги сувларда оқди
Атиргулнинг сарғайган ёди.
Учиб юрар ҳавода лоқайд
Ниначининг синган қаноти.

Баҳор номи билан онт ичиб,
Япроқларни айлаган бадбахт,
Мулзам бўлиб кўҳна ҳаётдан-
Бош кўтармас қасамхўр дарахт.

Тонгнинг биллур рубоби синган,
Овозини йўқотган булбул.
Ёмғирларнинг макрига учиб,
Битта-битта тўкилади гул.

Узоқларга бош олиб кетган
Йўл изини ювади туман.
Майсаларга оғу тутади
Совуқ шамол — кекса ёсуман...

Бўғилганча судралади тун,
Кунга етармикан пиёда?!
Айтинг, қандай яшаса бўлар.
Ранглар ўлаётган дунёда?

* * *

Ҳаёт — қўли гул деҳқон,
Неларни эхмади, дейсиз, кўнглимга.
Мана гуллаб ётган кўркув дарахти
Тинмай тош тутқазиб кўяр кўлимга.
Кўкариб ётибди ғусса ниҳоли,
Азоб унганича ёзмокда палак.
Ҳаёт — миришкор деҳқон.
Уруғ қадаш учун минг жони ҳалак.
Фақат бир нарсага у ҳайрон,
У лол,
Тиришиб кетади кенг пешонаси.
Қанча уринмасин, қанча куймасин
Пуч чиқар шодликнинг уруғ донаси...

Ҳаёт — қўли гул деҳқон.

* * *

Эй фаним, кимсан дема, ишқ сачраган
рангимни кўр,
Куй чалиб томирларимда, турфа оҳангимни кўр.
Ул мани нафси билан ҳар кўчага шай айлаган,
Юз қаро, ҳам фитначи вужуд билан
жангимни кўр.
Келмасидан шод эдим, келди мани беҳуш этиб,
Ҳар хазон кўзида кулган заъфарон зангимни кўр,
Мен маломат шаҳрида жон сақладим Саънон каби,
Неча ғийбатга нишон кўнглимдаги сангимни кўр.
Эй фаним, қувонма кўп, кетсам фано даштига гар,
Кўзларинг кўр айлаган қабримдаги чангимни кўр.

* * *

Кўзни қамаштирган оқ нурсан, ҳаёт,
Жонни яйратгувчи ҳур гулсан, ҳаёт.
Фаним оғусини шароб деб сузган,
Гоҳ сархуш, гоҳида маълулсан, ҳаёт.
Ям-яшил боғларинг кўркамдир, сенинг,
Ёлғонни сайраган булбулсан, ҳаёт.
Хазинанг беҳисоб, гавҳарларинг мўл,
Ажалнинг базмида бир пулсан, ҳаёт.
Умид чироқларин бир-бир синдириб,
Ўзин ташлаб кетган кўнгилсан, ҳаёт.
Кўксингда оловли вулқонлар яшар.
Бир оҳда наҳотки, кул-кулсан, ҳаёт
Сенга асир бўлдим, беқадр бўлдим
Оёғимга тушган зил гулсан ҳаёт.
Шунча қудрат билан, гўзаллик билан
Ишқнинг пойидаги бир қулсан, ҳаёт.

Дадам билан суҳбат

- Дада, нега кўзингизда айланди ёш?
- Юрагимга ботаяпти бир оғир тош.
- Елкангизни эгиб қўйди не маломат?
- Қўй буларни, юрибсанми соғ-саломат?
- Узр, дада Сиздан хабар ололмадим.
- Сани ўйлаб кечалари ухлолмадим...
- Кўнглингиз тинч бўлсин, олманг ҳеч
 хавотир:
- Бахт топмадинг, бошинг очиқ ўтаётир.
- Айтинг дада, нима ўзи аслида бахт?
- Мен кўрмаган кунлар учун қурилган
 тахт...
- Айтинг кимман?
 Осмон тўла икки кўзим.
- Сен бағримдан кетиб қолган шамол,
 қизим...

* * *

Жонимга балони ичирган сенму?!
Кўнглимни тошларга кўчирган сенму?!
Манглайдан бахт сўзин ўчирган сенму?!
Ёлгоннинг сувидан рангу-бўёғи
Елкаларим эзган, ҳаёт оёғи.

Бунча нописандсан, бунча такаббур,
Янчасан яхши-ю ёмонни мағрур,
Сендан нолиганим учун минг узр,
Қачондир тин олса қалбим титроғи,
Қабримни босмагин, ҳаёт оёғи.

Олов

Олов асли буюк Аллоҳдан эҳсон,
Дунёни бузади чиқса изидан.
Шубҳасиз ўлдирар бир кун беомон
Сачраса ҳасадгўй агёр кўзидан
Олов балосидан асрасин, дерлар,
Гарчи, тирикликка ажиб неъмат у.
Ундан ҳайиқади, ҳаттоки, шерлар!
Шундай бешафқат у, шундай қудрат у.
Неча зотлар куйди унинг дастидан,
Дўзах оташига бўлиб гирифтор.
Омон қолганлар кам унинг касридан,
Кулдан барпо бўлди дунё неча бор...
Менинг эса ўжар бу телба кўнглим,
Негадир оловни жуда суяди.
Неча йилки топмай орому тиним,
Бир қаттол ҳажрида ёниб куяди...

* * *

Сокин яшаётган эдим умримни,
Қалбимни титратди бокира хаёл.
Ногоҳ ўтган кунлар сирли ёдини
Қайлардан келтирди бу телба шамол?!

Осмон кипригида илиниб турган
Бир томчи ёшдаин қалтиради Ой.
Унсиз талвасада, унсиз видода
У қалбим тўлғоғин сизди ҳойнаҳой.

Дарахт илдизига тушган қурт каби
Бир дард ўрмалади жисму-жонимда.
Зумрад майсалару, шабнами билан
Оппоқ тонг қуярди менинг қонимда.

Шамол қучоғида тўлиб йиғлади
Боғларга сифмаган настарин гули...
Кўзимни ёшлатиб ҳузур қиларди
Марҳум соғинчларнинг тўзғиган кули...

Юрак билан суҳбат

- Сен менга ҳаммадан яхшисан, дедим.
- Ёлгон қонин ичган бахшисан, деди.
- Сен деб гўзал кўшиқ бўлайин, дедим.
- Қўй мени, бир ошиқ бўлайин, деди.
- Кўксимга бош қўйиб ёта қол, дедим.
- Кетгим келаяпти, сен хуш қол, деди.
- Сенсиз бу дунёни нетаман, дедим.
- Барибир, сендан қочиб кетаман, деди.
- Алла айтай, ухлаб олгин тин, дедим.
- Ошиқ ухламайди, эй худбин, деди.
- Ишқ излаб бўлмагин оввора, дедим.
- Ишқ таъмин билмаган, бечора, деди.
- Гапимга кирмайсан, шўр манглай, дедим.
- Ишқнинг жамолини бир бор кўр, деди.
- Кўксим ёриб чиқма, эй юрак, дедим.
- Сени танимайман, эй тентак, деди...

Армон

укам Муҳаммадга

Умр кўчаларин кездим саргардон,
Чарчаган йўлчидай бугун карахтман.
Аёвсиз, бешафқат кузнинг кўлида
Қуриб бораётган ҳолсиз дарахтман.
Укажон, онамни соғиниб кетдим,
Йиллар ўтган сари ўрни билинар...
Онамнинг қабридан хабар олиб тур.
Меҳрингни жўнатгин, боролмасанг гар.
Ёмғирлар нафаси келтирса менга,
Энтикиб-энтикиб тупроқ тотини,
Топай деб излайман,

Индамай кетган

Онам кўзидаги ҳаёт отини.
Тунлар ухлолмайман, гўё юрагим
Шамол узиб кетган хазондай сўлгин...
Сенинг ҳам тушингга кирарми, айтгин,
Онамнинг қабрида йиғлаган юлғун...

Укажон, онамни соғиниб кетдим.

1 октябрь

дугонам Сайёрага

Қай кундир ҳур эдик шамоллар каби,
Еттинчи осмоннинг теварагида.
Ёлғончи дунёга йўллади Аллоҳ,
Кузнинг хазон бўлган гул-йўрғагида.
Шунданми кўксимиз аро урган қалб
Мезонларнинг афсунваш талошида
Балки қисматимиз ёзилган бизнинг,
Азоб қоясининг қирра тошида.
Дарахт шохларида осилиб ётган
Хазонмиди бизнинг

Йўрғақларимиз?

Айт, нега тушунмас ё писанд қилмас.
Наҳот, кузакдаин юракларимиз.
Хазонлар оралаб ўтмоқда умр,
Гарчи қонимизда баҳор томчиси...
Юзу-қўзимизда изин қолдириб,
Ҳамон савалайди йиллар қамчиси.
Уфқлар қошига кетаяпти қалб,
Кузакнинг дардига топмоққа чора.
Кенгликлар гиламдай ёйилмиш

Унда

Юр, қалбнинг ортидан кетдик, Сайёра...

* * *

Булбул забонида музлади исмим,
Кулолнинг ҳажрида бетоқат жисмим,
Кўзим шуъласини ичиб кетди ким?
Хазон зардалари равоми энди,
Ишқнинг хокистари давоми энди?

Туннинг кулоҳидай қорайди нигоҳ,
Қоним жилвасини сўндирди гуноҳ,
Юрагим — қабрини йўқотган арвоҳ.
Хазон зардалари равоми энди,
Ишқнинг хокистари давоми энди?

Шамол ўғирлади дилдаги ганжим,
Шафқат қоясини синдирди ранжим,
Оёқлар остида инграр илинжим.
Хазон зардалари равоми энди,
Ишқнинг хокистари давоми энди?

Гулнинг хаёлидан бўлгандим пайдо,
Ажаб, гулдай сўлдим, куригач дарё,
Шабнамларда борми суратинг, худо?
Хазон зардалари равоми энди,
Ишқнинг хокистари давоми энди...

* * *

Мен борай кўнглингга, ё, қалбимга кир, дарё,
мани,
Ишқ хароби мавжида маҳв айламай саҳро мани.
Ўтган ошиқ аҳлининг зори эрур ҳар бир хазон,
Тўзғитар ишқ гардини, қўрқитгали сабо мани.
Қўрқмагайман жон аро гарчи жаҳаннам хандаси,
Изларим сурма этарга, излагай Лайло мани.
Танҳо бошимни олиб, дўст ҳажрида чиқсам агар,
Жилмайиб қарши олар ҳар кўчада гадо мени.
О, яратган, телба дил бердинг ҳануз дард
ичраман,
Таъна этма бир куни айлаб яна расво мани.
Қадри йўқ тупроқ билан бўлдим баробар, на
илож,
Тоғдаийн ғам манда-ю нечук дерлар, Ҳаво мани?

* * *

Қора тун, ичмайман сени етар бас,
Сузган шаробларинг бари заҳарли.
Энди афсонангни эшитмагайман,
Юлдузли шивиринг, гарчи, сеҳрли.
Минг хил жоду билан, минг афсун билан
Сен ўша соғинчга тутқазган ханжар.
Юракка тегинма, алдама уни
Шафқатни билмаган, эй қора аждар.
Сувларга сачрайди маҳкума Ойнинг
Майсалар кўксига сифмаган оҳи.
Боғларда хазондай юрибди изғиб,
Алданган бахтимнинг содда арвоҳи...
Қора тун, қувонма, ҳали ўлмайман,
Жоним тиласа-да ҳар неки бало.

Юзинг

Кўнглим боғин супуриб кетган
Маккора аёлнинг кўзидай қаро.

* * *

Шамолда ниҳонман, сувда ниҳонман
Пинҳонлигим бордир нур заррасида.
Гарчи дарёдайн оқадур умрим,
Ҳануз яширинман ишқ қатрасида.
Майсанинг дилидан тўкилган шудринг
Кўзимда ёш бўлиб тўлганлиги рост.
Туғилгандан буён дарахт қалбида
Яшил умид билан яйрадим бироз.
Ёмғир томчисида ниҳонман яна,
Гулнинг қабоғида асрайдурман жон
Қибласин йўқотган художўй каби.
Ҳамон саргардонман, ҳамон ноаён.
Дилда чириб борар қадимий тугён,
Мен қачон ўзимни эгаман ошкор?
Тупроққа қовушмай туриб, наҳотки,
Аён бўлолмайман, эй Парвардигор?!

Эртага қандай яшаймиз?

(Ўғлимнинг сўрови)

Дунёнинг кўзига қарай бошлабсан,
Ажаб нигоҳингда уйғонмоқда сир.
Рўзғор деворини елкангда суяб
Эртадан не учун олдинг хавотир?!
Инсон ўлмас экан очликдан болам,
Билсанг, қадрсизлик ўлимдан ёмон.
Фурур гавҳарини асра кўнглингда,
Оҳ, уни йўқотсанг қулайди осмон.
Гар очликдан силланг қуриб қолса ҳам,
Хешу қариндошдан сўрамагин нон.
Беҳуш ётганлигинг аълодир билсанг
Миннат оғусидан кўра минг чандон.
Эртага эртадай яшаймиз, болам,
Кўнгилда тугилиб борар экан тош.
Ёришиб бормоқда тонг каби умид:
Оч қолсак юрак бор, чанқасак кўз ёш...

* * *

Куёш уфқ бошида
Қирмиз ипак эшганда...
Тоғдай оғир видолар
Тупроққа қовушганда
Бор эдимми, йўқ эдим...

Нилуфарнинг тушига
Қурбақалар ботганда,
Тун райҳоннинг бўйини
Шамолларга сотганда
Бор эдимми, йўқ эдим...

Кўхи Қофнинг бошига,
Семурғ солганда соя,
Ёмғирни йиғлатганда,
Онам айтган ҳикоя
Бор эдимми, йўқ эдим...

Ниначининг кўзига,
Хазон қилганда сафар,
Мажруҳ юрак ёнидан
Ишқ ўтганда беназар
Бор эдимми, йўқ эдим...

Кўксимга қўйганида
Вафодор дард бошини.
Кимдир чанқаб ичганда
Кўзларимнинг ёшини
Бор эдимми, йўқ эдим...

* * *

“Бахтнинг ўзи бахтсиздир, балки...”

А. Бойкўзиев

Ҳамал ёмғирини ичган тунларда
Кўнгил кўчасида у беҳуш эди.
Севаман, деб ичган қасам майидан
Шаффоф шудринглардай у сархуш эди.
Бизлар тоқат билмас мўри-малахдек,
Кемириб ташладик у қурган тахтни...
Сен фақат меники бўлишинг шарт, деб,
Аёвсиз таладик бечора бахтни...
Унга зулм қилдик билиб-билмасдан,
Шамширли ақдан олиб малака.
Бахт ғамгин кўзларин бизга тикканда,
Бунча овсар бу, деб, этдик калака.
Бахтни бахтсиз қилган асли ўзимиз.
Гарчи соғинч майин ичамиз карахт.
Бебахт кечаларни бизларга ташлаб,
Жуда олисларга қочиб кетган бахт.

* * *

Нигоҳлардай чексиз кенгликка-
Парда солар мовий туманлар.
Эриб кетар туман ортида
Мени ташлаб кетаётган кунлар.

Хазонларин йиғиб паришон,
Куз рўмолин секин тугунлар.
Нур қалбини ичар оҳиста
Мени ташлаб кетаётган кунлар.

Малак кўнглин чайган сувларга
Мажнун толлар қаддин нигунлар.
Юрагимни ювар видода
Мени ташлаб кетаётган кунлар.

Куёш билан баробар ёнсам,
Гулханлардан гулханга ундар,
Шамол бўлиб титар кулимни
Мени ташлаб кетаётган кунлар.

Тортиб олар шаффоф руҳимни.
Хаста жонга қилиб зуғумлар.
Кимга тортиқ қиларкан руҳим
Мени ташлаб кетаётган кунлар?

* * *

Кўзларимни ичганда нур
Жоннинг қуши қўяр сайраб.
Тоғлар каби мағрур ва мард
Кетаяпман ҳаққа қараб.
Куз, юзингга оёқ босдим,
Гарчи, кўнглинг келдим асраб.
Тоқатим йўқ хазонларга
Кетаяпман ҳаққа қараб.
Йўлларимни тўсма, ҳаёт,
Бўлма мендан кўп дарғазаб...
Сендан қолган юрак билан
Кетаяпман ҳаққа қараб.
Жамолингдан қамашса кўз,
Ҳузурдан энтикдим, ё Рабб.
Ишқ дарёсининг мавжида
Бораяпман Сенга қараб.

Имкониёт
(Мансура)

Ўлдирилган нафс қонида
Ювиш мумкин,
Тозалаш мумкин
Кирлаб кетган
Эски дунёни.
Хорлар илдизини беҳол қучоқлаб,
Офтоб касалига чалиниб,
Алаҳсираб ётган кекса саҳрони
Даволаса бўлар
Томчигина кўз ёши билан.
Шодлик қамчисида
Ҳайдаса бўлар
Кўнгил уйларида ўргимчакдек
Тўрлаб
Беғам яшаётган ғамни.
Дарз кетган бўлса-да
Умид лаганида.
Сузса бўлади
Таҳликага тўла оламни...
Аммо, нега бошқариб бўлмас
Муштдай боши билан
Ҳаётни қийнаётган юракни...

* * *

Эй ишқи камарбаста,
Айт, нечун дилим хаста?
Ё оғу қуйиб қонга
Ўлдурурмисан аста?
Дерлар-ки, жазо бормиш
Пинҳон қилинган қасда.
Меҳринг, ғазабинг тенгдир
Ҳам оқилу, нокаста.
Айтчи, нигоҳинг кимда,
Хушёрдами ё мастда?
Раҳм этгил, яшаб ўтай
Пойингдан жуда пастда.
Қиёматда айларсан
Ушшоқ қалбин гулдаста.
Бир томчи дилинг борми —
Ҳалима деган сасда?!

* * *

Агар, куёш кирадиган деразаларнинг
Чангин артаётган бўлсам ҳар куни,
Менга далда берса, мени овутса
Ҳамдард тамакининг қора тутуни,
Куздан қўрқиб турган

Содда майсани

Кўзларим тубига солиб,

Яширсам.

Гоҳо чалкаштириб кўнгил рангини,
Руҳим

Дайди шамолларга топширсам...

Сени ҳаммадан ҳам кўп севаман,

Деб,

Келса садоқатли вафодорим — ғам...

Ҳеч парво қилмасам,

Бағримни ўйган

Дўстлар хиёнатин сезиб туриб ҳам...

Кулиб: салом десам,

Ўйглаб, хайр, десам

Кўзлардан қалбларга айласам сафар.

Демак, яшаяпман экан, биродар...

* * *

Кўргуликнинг оғир-оғир тошидан
Кўзларнинг ойнаси ҳеч синмайдими?!
Қайғу қаҳ-қаҳаси, азоб гуллари
Шу гўзал Ҳаётга арзимайдими?

Ичдик қаноатни билмасдан баъзан,
Бахтнинг қадаҳида орзу майини...
Умид эртагию, фараҳ бодаси
Шу мунгли ўлимга арзимайдими?

Доғ

Кўшни аёл менга нолиди бир кун:
Жуда ёмон экан аламу фироқ.
Раҳматли эримни ўйлайвергандан,
Қаранг, юзларимда кўпайибди доғ...

Тунда ой шивирлаб сўзлади менга:
Кимлар нима деса десину, бироқ,
Қадим муҳаббатдан қолган ярадир
Менинг ой юзимга соя солган доғ...

Кузнинг вазмин ва ҳақ қадамларидан
Боғларнинг бағрига тушганда титроқ.
Кўраман тўкилиб тушаётганин
Дарахтларнинг маънос қалбидаги доғ...

Неча йилки сенга илҳақ яшадим,
Азобим эски-ю, хаёлим янги.
Менинг юрагимни безаб турган доғ
Сенинг кўзларингга ўхшайди балки...

Каллакланган дарахт ҳасрати

Аввалига сийлаб-сийлаб,
Мени ерга ўтқаздилар.
Новдаларим ўраб-чирмаб,
Гўё нурни тутқаздилар.
Ширин-шарбат мевамни еб,
Менга таъзим қилган қанча.
Ҳатто, тошлар отиб терди
Нафси бузуқ талаганча.
Соямга-ку салом бериб,
Дам олганнинг саноғи йўқ.
Дардим эшитмайди булар
Оғзи бору, қулоғи йўқ.
Бир йилгина мева бермай,
Қолган эдим, қулатишди.
Бу ҳам етмай, баданимни
Қарғаларга талатишди.
Майли, гулхан бўлиб кетай,
Тортиб қисматим жафосин.
Бу дунёда кўрмадим ман
Одамзоддай бевафосин...

* * *

Тўхта, шамол, тин олгин бироз,
Босиб олай дилда титроқни.
Кўлларингни ол этагидан
Яшамоқчи бўлган япроқни.

Тикилиб кўр боғнинг кўзига,
Осмон солмиш умид рангини.
Ажиб сеҳр чулғар тингласанг
Оқаётган сув жарангини.

Атиргулнинг нафаси оққан
Ҳаволарда ўйнайди шуъла.
Ҳаёт қалбим тўлқини билан
Бошлаб кўймиш янги ашула.

Раҳминг келсин, шошма, шамолжон,
Тўсиб кўйма куёш йўлини.
Юрагимга кўчириб олай
Йиғлаётган майса кўнглини.

* * *

Тун дарахти силкинди секин
Синиб тушган ой ёғдусида.
Эриб кетди содда капалак
Қоронғунинг кўр қайғусида...
Кимдир уввос солиб йиғлади,
Каллакланган дарахт бошида.
Балки, дарахт арвоҳи эди
Йиғлаётган унинг қошида...
Шивирлашиб шаддот майсалар
Юлдузларни қилди калака.
Қурбақа, бир қуриллаб қўйди —
Сеҳри тугаб қолган малика.
Қаро тунни парчалади жим
Армонларнинг ям-яшил оҳи.
Тонгни шабнамларга тўлдирди
Каллакланган дарахт арвоҳи.

* * *

Фазилатга

Дарахтларнинг мунги ботаркан дилга,
Сукунат селига чулғанар борлиқ.
Ташқарида, сутдай ойдин кечада-
Оёғини судраб юрибди оғриқ...
Майсалар устига тўкилар майин-
Пешона териси кўҳна фалакнинг...
Юлдузларни тўсиб қўяр қаноти,
Тунни сотиб олган кўршапалакнинг.
Фурури дарз кетган ойна кўзидан
Қоронғу дунёга боқаркан хаёл.
Сояси ортидан эргашиб кетди
Қайгадир сочлари паришон Аёл.
Мажнунтол илдизин санаган сувнинг
Саноғи адашди, тўзиди ёди.
Унинг юрагини ёрди ногаҳон,
Беғуноҳ аёлнинг мискин фарёди...
Ёлғизлик ҳидидан айланиб боши,
Ялпизлар устига йиқилди шамол...
Туннинг қора сочи оқарса ҳамки,
Негадир ортига қайтмади Аёл...

Дарахтларнинг шохи ботади дилга...

* * *

Умрим тикиб орзусига,
Гирифтор эт, жодусига.
Бошим берай қайғусига,
Не айласа ишқ айласин,
Ҳусни кўзимни бойласин.
Ҳажрининг анжуманида,
Жон қовурай гулханида,
Хор бўлсам ҳам чаманида
Не айласа ишқ айласин,
Ҳусни кўзимни бойласин.
Қадамим пойлама, ағёр,
Не истасанг дилимга бор,
Битта кузим — мингта баҳор,
Не айласа ишқ айласин,
Ҳусни кўзимни бойласин.
Лайли ҳаққи бўйнимдадир,
Юз Карбало қўйнимдадир,
Жаннат маним сўйимдадир,
Не айласа ишқ айласин,
Ҳусни кўзимни бойласин.

* * *

Шоир Асқар Маҳкам хотирасига

О тун, юрагини шамол еган тун,
Йўқсул хазонларга қолдими хушинг?
Ўзин бу дунёдан топа олмасдан
Қайга учиб кетди жонсарақ қушинг.
Қандай кўтарсинлар, энди қон йиғлаб,
Қушчалар, синиғин зилдай осмоннинг?
Энди ким юпатгай, ўғлин соғиниб.
Фарёд ураётган Кофарниҳонни?
Ҳазин варақларда сочилиб ётган
Шеърларнинг бағридан силқийди қони.
Мискин майсаларга кўчди шоирнинг
Ишқнинг қўлларида узилган жони...
Бир видо янгради само қаъридан
Бехуш этиб соғинч, аламу-ғамни.
Хушрўй юзларини тимдалади ой
Қабрига киролмай Асқар Маҳкамнинг...

О тун, юрагини шамол еган тун...

* * *

Баҳор, сени жуда ёмон кўраман,
Гарчи йўлларимга гилам тўшайсан.
Қалбига макрини беркитиб олган
Ниқобли ағёрга бунча ўхшайсан.
Сенга ишонмайман, силама бошим
Маъюс саболарнинг ҳарир қўлида,
Ажал соясини кўраман нечун,
Ҳушрўй гулларингнинг ўнгу-сўлида?
Сенга ишонарди, мендан ҳам кўпроқ
Умидини узмай соддадил онам.
Кўзига суртарди зардолу гулин,
Боласин суйгандай,

киприклари нам.

Сенга узатарди барча дуосин,
Қуёшни тўлдириб ҳовучларида.
Илҳақ армонларни кўраман бугун
Онам кўзи қолган довуччаларда.
Сен эса бешафқат алдадинг уни
Юр, дединг, юр бирга кетамиз, юргин...
Қайтдинг, қўлларинг қон,

онам қайтмади.

Тупроққа тўлдирдинг унинг юрагин...
Баҳор, сени жуда ёмон кўраман.

* * *

Кўзинг гулханида ёндим, кулимни кўкка соч энди,
Губорим тушмасин сенга, андин олисга қоч энди.
Телба ошиқ эдим мен ҳам, ўзимдан кечдиму
кетдим,

Ғариб бечора бу жоним Яратганга хирож энди.
Вужудим тунга кийгизсам, куни мандан қаро
бўлди.

Юлдузлар фолида умрим яна талон-тарош энди.
Қаландар ҳирқасин кийган умидимни севар тупроқ,
Кўзимнинг ёшини ичган азоб бошида тож энди.
Елкангга ботди бу бошим, магар бир силкитиб
отдинг,

Меҳринг не, нафратинг надир, ҳаёт сирингни оч
энди.

Тошдан қаттиқ бағир бирлан, нечук Ҳалима
бўлдим ман,

Шу икки дард тўла кўзим, ишқ аҳлига
тилмоч энди.

Ёввойи тановар

Эй дил, девона дилим,
Дарё бўлдинг билмайин.
Олмалардай оқди ишқ
Энди нима қилайин?!
Гулдан тоза ёр эдинг,
Япроғингни тўқди ким?
Олма оққан дарёдек
Нега йиғлайсан сим-сим?
Ёр, деб, сиригни сочдинг,
Айёр тонгги насимга.
“Севаман”, деган осмон,
Оёқ қўйди кўксимга.
Эй дил, девона дилим,
Бўйинг кўкка етмасми?
Кўзимдаги соғинчни
Ҳайдасам ҳам кетмасми?
Эй дилим, дарё дилим,
Жон- ишқинг титроғида,
Кўз ёшларинг артайин
Олманинг япроғида.

Эй дил, девона дилим...

Туш

Хотиранинг ёвуз дарёлари тубида,
Тошдай чўкиб ётган

Ким эди?

Соғинчнинг қорайган

қорачиқларин

Чўқиётган ғам қушлари

Жим эди...

Жим эди,

Кўнгилни супуриб-супуриб

Чарчаган шамол.

Тушлар дунёсида яшардим бахтли

Бахтнинг нелигини билмай, эҳтимол?!

Ортига қайтарди

Ишқ излаб, топмай-

Чиркин кўчалардан

Оч қолган гадо.

Биллур томчиларни

Гулнинг юзида

Малаклар санарди.

Чиқармай садо...

Бу сирли жимликдан сескандим ногоҳ,

Қалқди хотиранинг

Ёвуз дарёси...

Парчаланиб кетди қайгадир

Ям-яшил тушларнинг дунёси.

Ўлган умидларнинг совуқ арвоҳи —

Умримни тўрт ёндан
 қиларди талош.
Ахир бу менман-ку!
 Наҳотки менман
Хотир дарёсида чўкиб ётган тош...

* * *

Менга бундай ёмон қарама,
Сени одамга дўст дейишар.
Нега бунча аламзадасан,
Кўзларинг қон, нигоҳинг заҳар?!
Сени қийнадими одамлар,
Қариганда ҳайдаб уйидан?
Мен ҳам жуда чарчаб кетганман
Ёлгон шамолларнинг куйидан.
Сен итсану, мен гарчи одамман,
Тақдиримиз ўхшаб кетади.
Қийналсак ҳам, қийналмасак ҳам.
Бизни суймай кунлар ўтади.
Мен телбаман, сен эса дайди.
Хушбўй не бор ҳаёт бўйидан.
Сени фақат эганг ҳайдабди.
Мен ҳайдалдим кўнгил уйидан.

* * *

Ҳамма нарса бисёр,

Ҳамма нарса мўл.

Пишиқчилик

Айни куз палласида

Қип-қизил олмалар, шафтоли, ноклар

Уюлиб ётибди

Бозорнинг бежирим пештахтасида.

Ранг-баранг узумлар жилоси

Кўзингни куйдирар беармон

Беҳишт боғларидан келтирилгандай,

Шотутлар товланар нопармон...

Одамлар кезади

Нигоҳларида

Янги кун ташвишин кўтариб.

Ҳар кўчада нозу-неъматлар ҳиди,

Тўкинчилик борар жуда гердайиб.

Негадир айланиб кетади бошим,

Шамол юрагини қилар елпиғич...

...Тўкин пештахтани туш кўриб ётар.

Худди кўнглим каби, бўм-бўш музлатгич.

* * *

Мен шундай яшайман...
Кулманг устимдан.
Хаёт қонунига телба-тескари.
Биламан, кулдайн түзгийди бир кун
Юрагимда ёнган туйғулар бари.
Мен шундай яшайман...

Музни оловга,
Оловларни эса музга суйдириб.
Мени танимасдан ўтар ёнимдан
Энг чиройли кунлар,
Кўзим куйдириб.
Чўктираман ёшга куйган кўзимни,
Қаҳ-қаҳа отаман ғам овозида.
Ғариб кечаларга тасалли бериб,
Тонгни уйғотаман хазон созида.
Мен шундай яшайман...

Тошлар кўнглига
Майсанинг ишқини
Этаман изҳор...
Ўзини ўлдириб яшай олар ким.
Менинг каби телба, мендай бахтиёр?

Мен шундай яшайман...

* * *

Дединг: сенинг барча дардингни,
Елкаларим кўтаради даст...
Мен оловман дедим, бир ёнсам,
Кул бўласан, телба ишқпарасть.

Ҳузур қилиб кулдинг устимдан,
Алангада кўриб, юракни...
Пичирладинг: қўйсангчи ахир,
Кўп тингладим бундай эртакни...

Қанча йиллар бўлди бунга ҳам,
Лекин ҳануз бор менда ўчинг...
Бугун томчи ёшга айландим,
Кўтаришга етарми кучинг?!

* * *

Юрагимда занглаган қасос
Тилло бўлди бир оҳим билан...
Умрим чангин артиб ташладим
Ишқдан топган гуноҳим билан.

Тозаладим эринмай секин
Қонимдаги ғам ғуборини.
Кўзларимдан суғуриб олдим
Маъюсликнинг қора хорини...

Хаёлимни чайдим нурларга,
Кулиб очдим умидга бағир.
Қарзларидан қутулган банда —
Мен озодман, озодман ахир...

... Оҳ, нима бу, бу қандай исён,
Яна фарёд, яна оху-зор.
Ўзинг берган, ношукур дилни
Нима қилай, айт, Парвардигор?!

* * *

Кўнгил, хижобинг кий, бўлма шарманда,
Ишқдан сархуш бўлиб айлама ханда.
Хажр ханжарини келмоқда қайраб-
Қасди бордек магар ё сен, ё манда.
Шодликдан ғам изла, ғамдан шодликни.
Оғу пинҳон эрур ҳар қандай қандда.
Оёқ остидадур, гарчи бу тупроқ,
Бир кун бош кўтаргай ҳар бир баданда.
Зоғлар базми билан хазон тўлгайдир
Булбулни беқадр этган чаманда,
Севинчми, қайғуми, ким бўлса ҳам ишқ,
Биз унга қулдирмиз, биз унга банда.
Васл чироғига кўз тутмаки, у
Сендан ҳам, мендан ҳам жуда баландда...

* * *

Тунда соғинчларнинг кўз ёшин ичиб,
Соҳилсиз дарёга айланса бўлар...
Юлдузлар куйдирган ишқ билан ёки
Сахархез сахрога айланса бўлар...
Бўлади,
 Йиғлоқи чигирткаларнинг
Маъсум умидига осилиб учсанг.
Ва ёхуд сувларнинг юзида ногоҳ
Сачраб кетган ойнинг тушини қучсанг...
Дарбадар шамолни тушунса бўлар,
Лоқайд ҳаловатинг тирнаб кетганда,
Фамгин нилуфарлар эски ҳовузда
Энг янги шодликнинг исмин топганда.
Қайғуни эркалаш мумкин боладай,
Саробга айланган бахтни кутганда.
Тунни севса бўлар,
 Кечирса бўлар,
Кўнглинг бу оламдан тўймай ўтганда...

Манзара

Тугади булбулнинг кўшиғи,
Уфқ кўзин ёпди, тасаввур.
Рўдапо, қоронғу кўйлагин
Судраб келди хаёл такаббур.
Само узра мавж урди юлдуз,
Жилвасида минг ҳийла найранг.
Кекса мусаввирнинг кўлидан
Оқиб кетди тим қоп-қора ранг.
Шавқ қалбини беркитди анҳор
Нилуфарни айлабон асир.
Ёнар қуртнинг кўйнига кириб
Тун бағрини ёқа бошлар сир.
Қамар чиқди — парирўй малак —
Яратганнинг ёруғ эртаги...
Атиргулга сачради
Ишқдан
Кечанинг ёрилган юраги.

* * *

Қайғулар қайғули жонимдан кечди,
Туғён музлаб қолган қонимдан кечди.
Ишқ қушини меҳмон этмоқчи эдим,
У ҳам висоли йўқ донимдан кечди.

Сарғайган соғинччи бошимдан сочиб,
Хазонлар менинг тўрт ёнимдан кечди.
Қартайган дунёнинг ёшин санасам,
У санаб бўлмаган сонимдан кечди.

Насибасин излаб чиққан гадо ҳам
Миннатли деб, тулган нонимдан кечди.
Муҳаббатим қадри билмай бевафо,
Ҳаёт менигдайин хонимдан кечди.

* * *

Эй ишқ, ўлдирмагил дилни шакарда,
Номинг ёд айласам туну саҳарда.
Бало лойи ила қорган вужуддан
Айро кўнгил ҳануз кезар сафарда.
Сенинг оловингдан куйиб кул бўлган
Жоним ажал шамолидан хатарда.
Ғамнинг сиёҳидан исмимни, магар,
Азал машшотаси ёзмиш дафтарда.
Ақлим хаёлингга сотибман қай кун.
Ташналигим шундан ҳажри-заҳарда.
Ўзим Тошкентдаю, руҳи-девонам
Яшайди Бухоро деган шаҳарда.

Эй ишқ, ўлдирмагин дилни шакарда...

“Она тили” дарси
“Ўғлимга дарсликлар” туркумидан

Ўғлим, таниб қолдинг оқу-қорани,
Энди эртақлар ҳам сени алдамас.
Йўқ жойдан саволлар топасан менга,
Нега “Она тили”, “Ота тили” мас?
Бу ҳақда ҳеч қачон кўрмабман ўйлаб,
Қалбимни уйғотди бир илоҳий ҳис.
Бизнинг ўзагимиз она кўнглидир.
“Она тили” дея айтилмас бежиз.
Билсанг, киндик қонинг тўкилган тупроқ
Менинг дилим, сенинг, унинг дилидир.
Агарчи, Ватанни, онажон, десак,
Бизнинг “Она тили” Ватан тилидир.
Бу тилда сўзлайди ўзбек виждони,
Ва яна бор бунда дунё ҳаваси.
Тингласанг келади ҳар сўз қатидан
Навоий бобонгнинг ўтли нафаси.
Юрак негизида муҳаббат яшар
Эгаси Аллоҳдир, кесими ҳаёт.
Биз эса “Бахт” сўзин ясовчилармиз
“Ли”да “Обод этиб”, “Сиз”дачи барбод...
Ўргилай, онажон деган тилингдан,
Демак, “Она тили” жонинг тилидир.
Меҳр оқаётган томирларингда
“Она тили” буюк қоннинг тилидир.

Муҳаббат дарси

Сўзингдан адашиб кулиб қарайсан,
Кўзларингдан ёнар сирли чўғ, болам.
Севгини хиргойи қила бошлабсан,
Содда юрагида кири йўқ болам,
Севги саройининг тошлари оғир,
Кўрқаман, сен унга беролмайсан дош...
Ҳозир қулоғингга кирмайди ҳеч гап
Ёниб турган дилинг ўжар ва бебош,
Илк севги таъмида илоҳий шавқ бор,
Сени ўз сеҳрига этгувчи асир.
Унинг афсунида алданиб қолсанг
Ҳеч кимга ишонмай қўясан ахир!
Мен берган юракни авайла, ўғлим,
Хиёнатни енгин, ҳавасни енгин...
Ишқнинг қадрин билар ишқпараст кўнгил.
Агар севсанг, фақат мен каби севгин...

* * *

Бир томчи ёш бирла ё рабб,
беҳад уммонга сиғмайман,
Ошкор бўлиб ошкорликда,
нечук пинҳонга сиғмайман?
Сулаймон тахтидан тушиб
сочилган дуру ғалтонман,
Оёқлар остида қолган
битта маржонга сиғмайман.
Ярмим қуёш, ярмим ойдан,
умидим ичди юлдузлар,
Ишқимга тенг парвоз билан
бугун осмонга сиғмайман.

Эй табиб сўрма дардимни,
дўзах ўти жонимдадир,
Минг бир Масиҳ нафасидан
томган дармонга сиғмайман.
Ёғилмиш бошима мудом
азобдин мушки Анбарлар
Муҳаббатнинг кафанида
гулу райҳонга Сиғмайман.
Сарғайиб сўлди кўксимда
орзу очган атиргуллар,
Сарғайган кўнгил оҳида
фасли хазонга сиғмайман.
На Мансурман, на Машрабман,
уларнинг Хоки-пойман

Ҳар гардимнинг забони бор,
 ҳаққул девонга сиғмайман,
Ҳалима, ишқ тўла кўнглинг
 балоларга нишон бўлди,
Кўлингда не кўрсат, Ажал,
 э воҳ, камонга сиғмайман.

* * *

Сиз билан кулиб, хайрлашмоқчи эдим...
Гуллаган нилуфарлар,

Бузмаганда хаёлим...

Тебратмаганда эди

Мажнунтол кокилини,

Хазонлар тўзгитмаса,

Кўнглимнинг соҳилини,

Кулиб хайрлашар эдим.

Юзига абрлардан

Парда ёпмаса ҳилол...

Кўзларингиз тубида.

Йиғлаб турмаса Аёл,

Кулиб хайрлашар эдим,

Тўлиб хайрлашар эдим.

* * *

Нега мени ташлаб кетмайсиз,
Қоп-қоронғу тунларга ташлаб...
Уқуви йўқ бекорчи Ойга
Бир қўшиқни берардим бошлаб.

Бунча мени қизғонмасангиз,
Менда йўқ-ку ҳусну малоҳат.
Юрагимнинг қонини ичиб,
Топасизми бирор ҳаловат?

Мен сиз учун туғилмаганман,
Кўрай дейман ҳар кун қуёшни.
Кетказишга қандай кўндирай
Сиз — кўнглимга ботгувчи тошни?

Тинч қўймайсиз, қиласиз таъқиб
Шодликларнинг даврасида ҳам.
Ором олиб яйрайман десам,
Кўзларимда жовдирайди ғам.

Тўрт ёнимни ўрайди зулмат,
Хайриятки, жоним бардошли.
Мен кетаман ўзимдан бир кун,
Кетмасангиз, агар, Сиз — ғашлик.

* * *

Қалдирғочлар кўтариб учган
Осмонларда қолди нигоҳим.
Ураётган гул юрагида
Наҳот пинҳон менинг гуноҳим.
Кўзларимда эриган баҳор
Тополмасдан кетди кўнглимни.
Шу матонат, қудратим билан
Йўқ, йўқ, чақирмадим ўлимни.
Ялпизларнинг нафаси урган
Анҳорларнинг қалбини ичдим.
Озод қалдирғочлар сингари,
Осмонларни кўтариб учдим.
Яшил экан, билсам, бахт ранги,
Ўзимни топширдим яшилга
Бунча фараҳ, бунча саодат
Оғирлик қилмасми бир дилга?
Қоламанми ширин соғинчдек,
Чиройли кунларнинг ёдида...
Бахтли бўлиш шунча осонми
Ўлим соясининг олдида?

* * *

Ўзим ташлаб кетганимга
 Анча бўлган...
Ҳали гулга кирмай туриб
 гам оғочи...
Қанотида булутларнинг
 ларзасини
Ухлатганда баҳорнинг
 Гўл қалдирғочи.
Нур ва зулмат ишқи билан
 Тўлган дилни
Кўзлари оч шамолга
 Хайр этган эдим,
Бир эркакнинг риёсини кўтаролмай,
 Аччиқ қилиб,
 Мен ўзимни хўрлаб,
 Ташлаб кетган эдим...
Оҳ, йилларнинг суронидан,
 Зада жоним,
Афсусдаман ...
 ўзини ташлаб кетдим нечун?!
Энди эса, бир ўлимча ҳаёт керак
 ўзимга...
Мен ўзимга яна қайтиб келмоқ учун.

* * *

Бугун шудрингни ичган
Шаббода каби мастман.
Не десанг деявергин,
Мен ўзимда эмасман.
Нурдаман, Зулматдаман,
Гулда, хору хасдаман.
Сен мағрурсан, мен эса,
Пойингдан ҳам пастдаман.
Дарёману, кўзингга
Тўлолмайин ҳалакман.
Бир ишққа минг жон бериб,
Воҳ, бунча жонсаракман.
Куёшли кўнглим билан
Хазонли кузга қасдман.
Соғинч қалбини ичиб,
Мен ўзимда эмасман.

* * *

Ҳаммани алдадим, яшаяпман, деб,
Юрагимни қўйиб шамол кафтига.
Дилсўз кечаларда йиғлаб исиндим
Маккор юлдузларнинг совуқ тафтига.
Сукунатнинг ойдин кенгликларидан
Териб олдим умрим парчаларини.
Эртага қолдирдим...

Яна индинга.

Мени интиқ кутган ишқ сафарини...
Ҳаёт нима ўзи,

Ёки киммикан?!

Сесканиб уйғонган ёмон тушидан...
Тўзғиб ётган хаёл патлари қолди
Мени ташлаб кетган умид қушидан...
Барча ҳислар ёлғон, бари ўткинчи,
Гарчи, асир айлар ҳаёт ғамзаси.
Нега юрагимни қонга тўлдирар
Кўзимга санчилган
қуёш найзаси?

Ҳаммани алдадим, яшаяпман, деб...

* * *

Қанча-қанча тошга урилди бошим,
Хайрият, баридан омон қолди у.
Бир куни ишқ тутди ҳазилкаш-қисмат,
Ич, деди,
Бу ширин илоҳий туйғу.

Ичдим...

Саҳродаги ташна йўлчидай.
Қоним жилвасида ўйнади қуёш...
Эланиб қўнглимни сўради мендан,
Муҳаббат юртида битта бағритош,
Мен унга қўнглимни гулдай тутқаздим,
Ҳавойи нурларга бўлганча талош.
Э воҳ... қайси кундир ёрилди бошим...
Жуда қаттиқ экан бағридаги тош.

Қанча-қанча тошга урилди бошим.

* * *

Нега гуллаб кўйдинг
 Сирингни, ғунча,
Бу бeбурд шамолга,
 Сотқин шамолга...
У сиринг етказар капалакларга,
Асаларилар ҳамда ҳилолга.
Шамолни бахтиёр қилмоқчи эдинг,
Бахтни қайдан билсин.
 Бу беор нокас.
Ҳали кузак фасли,
 Ҳаммадан олдин
У сенинг жонингга қила олар қасд.
Сен эса...
 Шунчалар соддасан, ғунча.
Шамолни чорлайсан ҳар кулганингда.
Алданган аёлга ўхшайсан жуда,
Шамолнинг бағрида тўкилганингда.

Ҳасадгўй

Жаҳаннамдан қўрқмас бу одам,
Зеро, ўзи тирик жаҳаннам.
Ажабо, қуяди жизганак бўлиб,
Омади юришган боласидан ҳам.
Қоронғу юраги — илон уяси,
Қулатгиси келар тоғни кемириб...
Қайнатиб ичади иғво гўштини,
Кимнингдир ғамидан юрар семириб.
Қўшнисин бошига кулфат тушганда
Тилла топган қулдай яйрайди.
Узун кечаларда ҳаловат топмай,
Ҳасад пичоғини тинмай қайрайди.
Гарчи, у шайтоннинг содиқ шогирди,
Баъзида устозлик қилар шайтонга.
Вайрон этилмаган кўнгил қолмагач,
Ёзғириб тош ота бошлар осмонга.
Ҳамиша қўлида қонли белкурак,
Ковлайди, ковайди тутиб хумори.
Билмайди,
Бир куни мажақлар ўзини
ўзи
Қулатган ҳаёт девори...

Табассум девонаси

Қишлоғимиз этакроғида,
Бир ғалати телба яшарди.
Қачон кўрсанг,
Йўлнинг устидан
Териб юрар эди тошларни.
Ундан кўрқиб қочсак, мабодо,
Тош отарди бизларга қараб.
Ваҳимали овозда сўнгра,
Қаҳ-қаҳа отарди бир яйраб...
Ушлаб олиб гоҳида бизни;
Кулгин дерди, битта кулиб бер.
Кўрқиб-кўрқиб кулар эдик биз
Босганича жиққа қора тер...
У бахтиёр бўларди шунда,
Қаҳ-қаҳага бериб кучини.
Яшар эди, балки, ҳаётдан
Кулги билан олиб ўчини...
Бугун ғамгин оломон ичра,
Яшайпман табассумга зор.
Ҳаёт, мискин қайғуларингдан
Аллақачон бўлганман безор.
Ғамнинг қора кўзи ичинда
Шуъла бўлиб — тўлгим келяпти.
Болалигимдаги телбадек
Қаҳ-қаҳ отиб кулгим келяпти.

* * *

Яшаб кўрдик ғам, шодликни
Гулгун ҳаёт риёсида.
Алдандикми, алдадикми,
Тирикликнинг қабосида.
Юрак кулин ўйнар шамол
Бугун ишқнинг саҳросида.
Ёшдай тўлиб турган ким у
Тун, кўзлари қаросида?
Пинҳонни ошкор айладик
Нур ва зулмат аросида.
Ажаб, нечук қон ҳиди бор
Ою, қуёш зиёсида.
Гуноҳ, савоб жанги борар
Қора қисмат савдосида.
Йиғлаётган сенмисан, дўст,
Бағримизнинг яросида?!
Гоҳо кулар, гоҳ ғазабда
Ҳақ бизни деб самосида.
Ким кўнгил, ким оёқ ювар
Хотиранинг дарёсида...

* * *

Бунча тез айланар замину замон,
Оғир машаққатни юклаб барчага.
Бечора юрагим чарчади ёмон,
Ўзин бўлиб ташлаб қирқта парчага.
Мактабга кетади бир парча юрак,
Ўғлимдан негадир олиб хавотир.
Бир парчаси эса қишлоққа бориб,
Дадамнинг кунига ярайди ахир.
Яна парча юрак югуриб,

Дўстнинг

Қуритмоғи керак кўзин ёшини.
Яна бири хафа қилмаслик учун
Бағрига олади ғаним тошини...
Сўнгги парчасини юборган эдим,
Мен аллақачонлар,

Унинг ёнига

Хўрланиб, ҳайдалиб, муҳаббат топмай
Ёки қасд қилдимиз экан жонига...

Шундан юраксизман...

Айбламанг мени.

* * *

Энди йиғламайман,
Кулмайман, ҳатто,
Жимлик майин ичиб мастдайин
Жисмим.

Биламан шунча йил яшадим хато,
Шунча йил меники бўлмади исмим.
Ювиб бўлармикин

Умримни энди
Мағфират дарёсин тўлқинларида?
Мана юрагимнинг шавқи ҳам тинди,
Соғинч ўлиб қолди унинг қаърида.
Мен жимман...

Хазонлар хандаси билан
Атрофимга баланд девор ўрайди.
Ажаб, бу кўрғонда

Сарғайган ҳар барг
Айланиб-айланиб исмим сўрайди...
Мен эса унутиб

Рўйи заминни
Илоҳий хаёлга сўзсиз қайтаман.
Ҳақиқат кунда

Мендан сўраса
Исмимни
Худога қандай айтаман?

* * *

Покланинг...

Болаликнинг шаффоф қалбида қолган
Нафис капалакнинг
қаноти билан,

Тоғлар соғинчини бўзлаб йиғлаган
Қафасдаги каклик баёти билан.

Покланинг —

Ҳақорат занжирин узолган сўзнинг
Фурурдай оташин ҳароратида,
Очликни юпатган гадо кўзида
Порлаб турган нурнинг саодатида

Покланинг —

Покланиш мумкин бемалол,
Сойга ўйнаб тушган ойнинг аксидан...
Ҳарир пардасини шамол ўйнаган
Қаро туннинг ёруғ деразасидан...

Покланинг...

Болалар уйида

Бу даргоҳ армоннинг хилхонасидир,
Жажжи кўзчаларда соғинч зардоби:
“Онамни...

Дадамни, кўрмадингизми?”
Юракда йиринглар бу сўз жавоби.
Бунда ҳамма нарса ораста,

Шинам..

Ўйинчоқлар кўпроқ уйдагидан ҳам.
Ва лекин сезасан бурчак-бурчакда
Бир оғриқ излайди ўзига малҳам...
Бунда ҳам гуллар бор, капалаклар бор,
Гўёки қушчалар яйраб сайрайди.
Армон болалари қўлларингтамас,
Кўзингга жовдираб илҳақ қарайди...
Деразалар ҳар кун кўчага боқиб,
Бу рангсиз дунёдан кимни излайди?!
Жажжи қўлчаларнинг излари қолган
Пардалар оғриниб ёмон бўзлайди.
Бу даргоҳ — соғинчнинг улкан дарахти
Тошбағир йўлларга қараб ўсар тик...
Ота-онасини излаб кетгандай-
Болалар уйидан қочган
Болалик.

Дайди амаки

Кўчамизда ҳамма

Уни танирди...

Гоҳо нон сўрарди, гоҳо тамаки.

Сариқ кучукчасин эргаштирганча,

Қайгадир кетарди дайди амаки.

Бетамиз хотини хиёнат қилган,

Болалари эса ҳайдаган уйдан

Бировларнинг ишу хизматин қилиб

Ризқ топиб яшарди у кўча-куйдан.

Ҳеч ҳам нолимаган ўз аҳволидан,

Билмасдик нелар бор дил ярасида.

Ёзу-қиш яшарди, кучуги билан

Баланд иморатлар ертўласида...

Бир куни қўшнилари ҳайдаб солдилар

Ёлвориб-ёлвориб хурган итини.

Анча вақтдан кейин у ертўладан-

Топдилар...

Дайди амакининг жасадини...

Ҳар куни ўтаркан қайгадир шошиб

Елкасида бордай ненингдир юки.

Негадир жирканиб қарайди бизга

Дайди амакининг дайди кучуги.

* * *

Салом, бошим узра айланган хазон,
Келдингми, кўнглимда этавергин сайр...
Кўзимга гўдакдек жовдираб боққан
Ям-яшил умидлар, хайр энди, хайр...

Иккилик

Агар гуноҳкорман — гуноҳим сенсан,
Агар бепаноҳман — паноҳим сенсан.

Кўнгилга саёҳат

Юлдузлар кўзида жилмайганда ишқ
Ой маҳзун хаёлни этганда ғорат
Бу узун кечанинг кўзин куйдириб
Кўнглим қишлоғига қилдим саёҳат...
Йўллар жуда шинам, жуда ораста,
Гарчи, пасту баланд, гоҳо тоши бор..
Кулиб кутиб олар ичиккан орзу,
Разм солиб қарасанг, кўзда ёши бор
Узилиб ётибди ҳар ер, ҳар ерда
Кимнингдир кўзидан тўкилган мунчоқ.
Келинлик либоси чирибди, мана —
Болалигим ясаб қўйган қўғирчоқ...
Шовуллаб ётибди шаффоф бир дарё
Бегона гулларга бериб қирғоғин...
Кимдир чанқаганда қониб ичгану
Сўнгра ювиб кетган чиркин оёғин...
Йўл юриб, дуч келдим кул тепаларга
Бунда ўзин ёққан қирқ олти баҳор...
Бу эса ёдгордир қай бир ғанимдан —
Кўзимга тик қараб ўсаётган хор.
Бунда сукунат бор...

Бунда бор умид

Ҳали жон беролмай қийналаётган.
Бунда бор кузакдан ортган майсалар,
Ненидир айтолмай ийманаётган...
Бунда нур ва зулмат баҳси қизиган.
Кун бермай яшайди ҳеч бир-бирига.
Сафар қаридими ё мен қаридим,
Қоқилиб йиқилдим ишқнинг қабрига
Юлдузлар кўзида жилмайганда сир...

Ишоралар (Мансура)

Ҳаёт — ишоралар мактаби асли...
Ёлғиз қизғалдоқнинг
 Шамол билан ўйнаган кўнгли...
Кўёшнинг мағрибдан то машриқгача
 Чўзилган йўли.
Дарахларнинг осмон сари
 Узанган қўли,
Бари ишорадир, ишора холос,
 Тириклик учун.
Чиройли капалакнинг
 Гул юзида қолган бўсаси,
Тонг қалбини уйғотган ошиқ
 Булбулнинг саси.
Атиргулнинг эгилиб,
 Таққан шудринг сирғаси
Бари ишорадир, ишора холос, гўзаллик учун.
Ишқнинг бокира булоқдан то
 Дашти Карбалога етган қадами,
Соғинчнинг кўзи кўр
 Муҳаббатдан олган алами.
Ҳажрнинг дил ярасига
 Қайта-қайта берган саломи,
Бари ишорадир, ишора холос,
 Ошиқлик учун.

Дил топмай Ҳавонинг қонида йиғлаган
Аёл,
Одамни булғаган шайтоннинг ақлидан
Сачраган хаёл,
Меҳрни қонга бўялган зебигардонга
алмаштирган Иқбол.

Ишорадир,
Ишора холос, шодлик,
Ёхуд ғам-кулфат учун.
Бизлар ишорамиз, ишора фақат,
Чопиб келаётган қиёмат учун.

* * *

Мани жону-жаҳоним деб,
Нигоҳи сурмадоним деб,
Ўзинг яхши жононим деб,
Нега ёмонга алмашдинг?
Гарчи, юраги қон эдим,
Ишқда эрка жайрон эдим.
Сен ҳидлаган райҳон эдим.
Нега хазонга алмашдинг?
Дилимга хеш эди сабо,
Ҳур тонглардан бериб садо,
Ҳаво эдим, ахир Ҳаво!
Нега зиндонга алмашдинг?
Ишқинг билан бемор эдим,
Хаста кўнглингга ёр эдим,
Оташ ичра бедор эдим,
Нега дармонга алмашдинг?

Мени жону жаҳоним деб.

* * *

Ҳар куни артаман эшик, дераза,
Қандил, ойналарни бўлганимча ланж.
Артган сари яна кўпаяверар,
Наҳотки, дунёни босиб кетган чанг?!
Чангнинг худди менга қасди бордайн.
Гидамлар устида ўйнайди гиж-гиж.
Нафас ололмасдан қолар баъзида
Ҳатто жони темир бўлган

Чангютгич...

Чангларга қорила бошлаган умрим
Негадир жонимга келади малол.
Яшаш мумкин эмас

Нега,

Не учун

Қуёш нурларини ичиб бемалол?
Қўл-оёғи чаққон хизматкор каби.
Ҳар ишинг бежирим,

Ҳар ишингда дид,

Юрагим чангларин артиб бўлгунча
Сен ҳам чарчайсанми мен каби, умид...

* * *

Жуда безиб кетдим кўнғироқлардан,
Кетма-кет жиринглаб, вақтим олади.
Телефон гўшагида аламли сукут...
Сўнг бир оҳ, дилимга титроқ солади.
Ким у? Ярим туну

Эрта тонгда ҳам
Сукунат ортидан эшитилгувчи оҳ?
Ё, қайсидир қалбни

Аллақачонлар,
Яралаб,
Сўнг қайтиб келаётган гуноҳ?!
Ёки рашк оловин оҳимикан бу
Кўнглим дарёсига улоқтирган тош?
Ҳасад алангасин учқунимикан,
Кўзимдан оқизган кўп бор қонли ёш...
Балки, муҳаббатнинг ҳали сўнмаган
Кузаклардан ортган сирли олови...
Хаёли ёқимли, гарчи,

Бу севги
Қачондир жонимнинг бўлган эгови.
Ўйлаб, кириб чиқдим минг бир кўчага,
Минг бир шубҳаларга бордим бесабр.
Менга не қасдинг бор, билиб олайн,
Эй “Оҳ”, ким бўлсанг ҳам, гапиргин, гапир.

* * *

Юрагим тақир йўл,
 Кимлар ўтмади,
Юрагим фақир йўл
 Кимлар ўтмади.
Ҳаммани кузатди
 Очиқ юз билан,
Аммо ҳеч кимсани
 Йиғлаб кутмади.
Бу йўлни ғамангиз
 Туманлар босар,
Кунлар ўтган сайин,
 Йил ўтган сари.
Адашиб юрибди
 Битта йўловчи
Эртақларда қолган
 Орзу сингари
Баъзан санчилади...
 Юрак йўлига
Балки, у йўлчининг
 Қадами ботган...
Оғриқдан уйғониб
 Сўрайман: ким у
Юрагим йўлидан
 Ўтолмаётган?

* * *

Борлиқ шинам, борлиқ бежирим,
Кўзларингда ранглар қилар жанг.
Гуллар гўзал бўлмасди, балки,
Бу оламни безамаса ранг...
Порлаб ётар оёқ остида,
Рангин тошлар қуёшга қараб.
Атиргулнинг турфа назари
Юрагингда кетади яйраб.
Ҳатто қушлар ранги хилма-хил,
Яшилу, оқ, қора зарғалдоқ.
Шамолларга кўксини очиб,
Қизарганча турар қизғалдоқ.
Товланади баланд теракнинг
Нур ичида қолган барглари.
Учиб юрар мана ҳавода
Оқ қайиннинг оппоқ дардлари...
Алангани кузга менгзатиб,
Чизганида бесўз, бехато.
Нималарни ўйлади экан
Қўллари гул мусаввир — Худо.

* * *

Адашиб юрибман сўз дуёсида,
Гўёки қовжираб қолган бир кузман.
Шунча ширинлигинг билан ҳам, ҳаёт,
Сени таърифлашга бунча ожизман?!
Қаторлашиб, мағрур сўз лашкарлари
Пинагини бузмай ўтар ёнимдан:
Менинг совуқ ва тунд руҳимдан
 Безиб,
Ёки кечдимикан улар жонимдан?!
Эргашиб бораман сўзлар ортидан,
 Юрак депсинади кўксимда бежо.
 Мендан нима ўтди, билмайман,
 Аммо ,
 Сўзларнинг қаҳридан асрагин, Худо...
Кўнглимни ортгандим сўз елкасига,
Шунинг учун мендан оларми ўчин?!
Бир сўз тополмасдан қийналдим бутун-
Хаттоки, ўзимни юпатиш учун...

Анор

Тонгда деразамга бошингни кўйиб,
Менга бунча разм солиб қарайсан.
Ўз айбин яширган гуноҳқор каби,
Сирли ханда билан гоҳ мўлтирайсан...
Шоир таърифлади, бағрингни қон, деб,
Йўқ, йўқ бағринг эмас,

Тишларинг қондир.

Бу кўҳна борлиқдан сир излаб толдим.
Сенинг сирларинг ҳам менга ниҳондир...
Кўнглимга жовдираб қараган эди
Тилло остонамга бош кўйиб кимдир...
Бир кун юрагимни еб кетишини
Мен содда бефаҳм билмабман ахир...
Сен унга ўхшайсан, шу ҳолатингда
Деразадан боқиб турганда беор,
Кузнинг юрагини еб кўйиб

Яна

Куласан,

Тишлари жиққа қон анор...

* * *

Осмон ҳижобин йиртиб,
Йиқилганда бесабр,
Райҳон баргин ҳидласа,
Ошиқ бўларди ёмғир.
Нур ўйнатиб кўзида,
Уфққа этиб сафар,
Булоқларни тингласа,
Ошиқ бўларди саҳар.
Бахш этганда жилмайиб,
Биллур нафасин дарё,
Лола кўз ёшин ичса
Ошиқ бўларди сабо.
Малак мужгонларидан
Оҳиста тўкилган дам,
Атиргул қалбин кўрса,
Ошиқ бўларди шабнам...
Маъюс уфқ ортида
Сахро қўйнида, ёки...
Мажнун изини топсам,
Ошиқ бўлардим, балки?!

* * *

Эй сирли йўловчи,
Чориғи — шамол,
Кўнгил саҳросига
Кетаётганим...
Дарё ювиб кетган
Кўзимнинг
Фамгин тунларидан ўтаётганим,
Нега сен йиғладинг,
Сарғайган осмонни
Бокира гуллар.
Куйлаётганда?
Малак кўз ёшидан гавҳар ясадинг
Арчалар худони
ўйлаётганда..
Эй сирли йўловчи,
Манзилинг қайда
Ва қайда сен қўйган
Илк қадам изи?
Нега кийиб олдинг оғир бошингга
Самонинг қарғалаб куйган юлдузин?
Кетавер, кетавер чориғи — шамол,
Кетавер, кетавер йўриғи — шамол.
Зулматли соямдан кўрқма, йўловчи,
Бу менман, сен сўрган энг сўлим хаёл...
Эй сирли йўловчи, кўкка бўйловчи.

* * *

Мен ва сенинг орамизда

Узун йўл бор,

Умрдан узун.

Исмингни яширган гул лабларимдан

Хазон териб юрар қора тун.

Кўнглимнинг энг баланд чўққиларидан

Думалайди малол — харсангтош.

Шивирлайди:

Куйдириб ташла

Гуллабдаги исмни, қуёш...

Лабларимда исминг барқ урар,

Кўзларимда ҳансирайди сир:

Ювиб ташла, ювиб ташлагин

Гуллабдаги исмни, ёмғир...

Гуркирайди лабимда исминг...

Шаффоф томчисини киприklarимга

Илиб,

ғамгин хўрсинар осмон:

Музлатиб қўй, музлат гуллабда

Очилган исмни, қаҳратон...

Гуллабимда гуллайди исминг,

Томиримда музлаб борар қон,

Олислашар ишқнинг қиссаси.

Сархуш этиб лабимни ногоҳ,

Исминг

ўғирлайди хазон бўсаси...

* * *

Ўз исмига фарқ бўлди осмон,
Соғинчлар эриди нафармон.
Сувнинг қалби қалқиди ёмон
Кўзимдан кўзларинг ўтганда...
Шамолни сукунат хўплади,
Ой синган кўнглини тўплади,
Жаннат сирли калом йўллади
Кўзимдан кўзларинг ўтганда.
Куз куларди юзлари гижим,
Райҳонни йиғлатди аллаким.
Мени танимади илинжим
Кўзларинг кўзимдан ўтганда.
Шудрингни сийлади ажиб нур,
Соясига тўқнашди гурур.
Ғамим танҳо,
 Хаёлларим ҳур
Кўзларинг кўзимдан ўтганда...

* * *

Гулман, деб, гулларнинг изидан кетдим,
Бахтнинг, “шошма”, деган сўзидан кетдим.
Йилт этиб боғларнинг кўзидан ўтдим,
Бугун мен — сарғайган япроқ ичинда...
Бағрим қабартирди кўнглимнинг ёши,
Мудом елкамдадир ҳаётнинг боши,
Қиймалаб ташлади фалакнинг тоши.
Бугун мен қорайган қайроқ ичинда
Соғинч зиндонида бўлганда асир,
Дилим ичиб кетди бесабр ёмғир.
Бошдан-оёқ сувга айландим охир,
Мен бугун йиғлоқи булоқ ичинда.
Нечун нурни излаб зулматга бордим,
Бахт тожин синдириб кулфатга бордим,
Ҳаволикдан кечиб турбатга бордим.
Бир кун борманми, йўқ тупроқ ичинда?!

* * *

Вужудимни поклар шаббода,
Кўнглимга нур тўлаётганда.
Фариштага айланар дарахт
Сени менга айтаётганда.

Йиғиштирар этагин шамол,
Нигоҳингдан ўтаётганда.
Фам кўзида кулади иқбол.
Сени менга айтаётганда.

Қорачиққа қуёшни солиб,
Қушлар парвоз этаётганда,
Қанотлари ҳижобга дўнар
Сени менга айтаётганда.

Аллоҳ, Аллоҳ, исминг гўзалдир,
Тилимда гул унаётганда.
Сўз — авлиё, сўз пайғамбардир
Сени менга айтаётганда...

Бўғзига жон тикилган лаҳза
Исминг такрор айтади банда.
Ўлим хушрўй ҳаётга менгзар
Сени менга айтаётганда...

* * *

Эй, кўзлари кўзимдан
Тун излаган афсунгар,
Кўнглим ўртаган ишқдан
Беҳабарсан, беҳабар.
Эй, жоним илдизидан
Шароб ичган афсунгар.
Само кўшқидан тушиб,
Қизғалдоқ бўлди саҳар.
Эй, қисмат бозорига
Юрак берган афсунгар,
Кўз ёшимни сотиб ол
Донаси бўлди гавҳар.
Эй, қонимда чўмилиб,
Пок бўлгувчи афсунгар,
Нега кўзинг тубида
Сузиб юрибди хатар?
Эй, кўзлари кўзимдан,
Нур тергувчи афсунгар,
Кетсам,
Кетасанми, айт,
Менинг билан дарбадар.

* * *

Йўл юрдим,
Йўл юрсам-да мўл юрдим,
Пиёзнинг пўстидай бўлди чоригим.
Қоронғу саҳрода йўлим ёритди
Ялмоғиз уйдан олган чироғим.
Қўлларим дарахтга айланди баъзан,
Нигоҳ қибласида кўнгил жойнамоз...
Қоф тоғидан топиб анқо уруғин,
Чарчаб қолган юрак тин олди бироз.
Кокиллари тилло ташна умидим
Чаққанда пуч чиқди анқо уруғи.
Олисларда бахтнинг нурли шаҳари
Чорлаб турар эди,
Ҳилпираб туғи...

Йўл юриб,
Мўл юриб,
Бахтим шаҳрига
Кириб борганимда қайси бир саҳар,
Мени кутиб олди, мунғайиб хомуш
Қисмат чақмоғидан кул бўлган шаҳар.
Хокистар ўйнаган қора шамоллар
Губордан тортдилар кўзимга парда...
Минг йилки, эртақдан чиқа олмай мен
Адашиб юрибман кул тепаларда...

* * *

Эй, ишқни кўксига қамаган, қуёш,
Хар гулнинг қонида қиласан жилва.
Кўнглинг парчасидай ёнган тошларни
Сенинг ёдинг билан севибди жилға.
Машҳур сеҳргарсан, кези келганда
Нафис бўстонларни

Этгансан сахро.

Минг йиллик музликлар бағрини ёриб,
Фусункор боғларни яратдинг гўҳо.
Сен эдинг сеҳрли бир шуъла билан
Ишқ каломин ёзган ошиқ лабида.
Аланга ўйнадинг, оташ ўйнадинг
Бечора Мажнуннинг телба қалбида.
Мен сенга талпиниб яшайман гарчи,
Сарғайган фаслимда устимдан кулма.
Видо кўчаларин кезган кўнглимни
Йўлдан урма, қуёш,

Йўлидан урма...

Таажжуб

Ўз-ўзимдан чекинсам бир зум
Бунча шодман, бунча беҳисман.
Нега бахтга талпинганимда
Юрак, сендан жуда олисман?!
Ҳамма юзин ўгирса мендан
Гар яшасам бешукуҳ, бешан,
Қизик, қайғу ичида
Нечун,
Юрак, менга бунча яқинсан...

* * *

Бугун ҳам боғларни кездим бемақсад,
Юрдим майсалару, гуллар оралаб.
Бу тушкун ҳолимни тушунолмасдан
Дарахтлар қалбимга боқди мўралаб...
Вақтин қизғонгандай чаққон чумоли,
Ҳатто саломимга олмади алиқ...
Зиғирча бўлса ҳам,

Мақсади улкан

Наҳот, бўлолмадим чумоличалиқ...
Шошилиб боряпти ариқ тўла сув
Ям-яшил ҳайратли далалар сари.
Оқиб кетгим келар менинг ҳам бугун
Бош олиб кетаётган сувлар сингари.
Вужуд қулаётган уйга ўхшайди,
Руҳи ташлаб кетган,

Гўё беэга...

Нонқўрманми ёки ношукур банда,
Ўзимга ўхшагим келмаяпти нега?!

* * *

Дилнура Қодиржоновага

Дунёга сен кимни излаб келгандинг?!
Шошилиб ортингга қайтишда не сир?
Наҳотки, ёқимли нафасинг билан
Ўзингга Ажални чақирдинг ахир...
Ҳали тугамаган эди кўшиқлар
Қисматнинг энг гўзал тонги олдида...

Ишқнинг оғуланган шаробин ичиб,
Энди қоласанми унинг ёдида?!

Билмадим,

Шошилиб қайтаётганда,
Лабларингда қотди қандай сўлим байт...
Хокисор сабодай бир елиб ўтдинг
Парвардигор сенга нигоҳ солган пайт...
Ё ишқи тушдими тупроқнинг

Ногоҳ,

Тебраниб айтганда мафтункор ўлан?
Синглим, дилинг куйларга солиб,

Энди

Кўшиқ айтасанми илдизлар билан?!...

* * *

Ўзингни унутиб яшаш ёқимли,
Май тўла кўнгилни бўшатиб сархуш.
Ишқ жонига теккан ошиқлар каби
Атрофда хазонлар ётганда беҳуш.
Ўзингни унутиб яшаш ёқимли,
Эриган осмонни кўзингга жойлаб.
Жаннат қучоғидан келган райҳонлар,
Атрим пуркайман деб, жуфтлаганда лаб.
Ўзингни унутиб яшаш ёқимли
Шабнам томчисида ўйнаганда нур,
Содда капалаклар бир кунлик умрин
Шамолларга сотиб қилганда ҳузур.
Ўзингни унутиб яшаш ёқимли...
Қушлар эрмак қилиб ўйнаса кузни,
Ёқиб қора кулин сувларга сепсанг,
Қачонлардир сени куйдирган сўзни.
Ўзингни унутиб яшаш ёқимли,
Бахт ҳидидан ҳаёт чучкирган дамда...
Айниқса,
Дарахтлар ортида ўлим
Сенинг қадамингни пойлаб турганда.

* * *

Мен унга ёмонлик кўрмадим раво,
Ит каби эргашиб юрдим изидан.
Баъзан хархашаси жонимга тегиб,
Чиқсам чиққандирман, балки сўзидан.

Ишқнинг оташига чўлғонганида,
Унинг оҳи билан ўртанганим рост.
Шу телба, бедаво юрак дастидан
Қувонч чехрасини кўрдим жуда оз.

Ҳушига не келса, шуни қилади
Қачон кўрсанг сархуш, қачон кўрсанг маст.
Бир кун мени ақл уйида кўриб,
У ўзин жонига қилиб кўйди қасд.

Кўзларида қотиб қолди бир илинж
Энди фойдаси йўқ, гар минг бор элан,
Билолмадим...

Яна қанча яшайман
Ўзини ўлдирган юрагим билан?

Тушлар дунёси

Қуёш аразлаган шўрлик заминга.
Дарахт тушларини сочиб юборди.
Сариқ хаёлини кўтариб чопган
Шамолнинг кўзлари хира, ғуборли...
Юракнинг чанг босган деразаларин.
Моҳир оқсоч каби, ювади ёмғир.
Лоқайд нигоҳларни ўз дарди билан
Бахтиёр этмоққа шошилар кимдир...
Бегона ўтларнинг қорачиғига
Сувлар яширади энг сўнгги ганжни.
Қушларнинг тушлари оққан ҳавонинг
Мовий оҳанглари жуда аянчли.

Бир одам кетяпти
 Ҳорғин,
 Умидсиз.

Кеча ва кундуздан чарчаган юрак,
Ҳеч вақо йўқ унинг елкасидаги
Яғир халтасида тушлардан бўлак.
Киприкка тўр ташлар тушлар дунёси,
Қанийди уйғониб уни енголсанг.

Бир одам кетяпти,
 Тушдан тушларга,
Балки, у мендурман,
 Балки, у сенсан?!

Илтижо

Эй, мукаррам ишқ шаҳрини
 Бунёд этган Зот,
Юрагимга осмон қўли теккан шу лаҳза,
Мажнуннинг чўғ нигоҳидан пайғом
 келтириб
Кўзларимга
 меҳр билан санчилди найза.
Кўзларимга санчилган шу
 найзалар ҳаққи,
Бир йўл кўрсат,
Қора тундан нур яратган Зот.
Қовжираган гулнинг сўнгги ифорин тўкиб.
Бир ёнда руҳ жилва қилар,
 Бир ёнда ҳаёт...
Хазон йиртган куз тонгини
Умиднинг
Ўткир
Игнасида ямаётир бир мунис аёл.
Ва ёғ босган кўзларини уқалаб кимдир
Тонг кўнглини янчиб-янчиб ўтар бемалол...
Менга кўрсат Аюб ичган чашма қалбини,
Бу жонсарақ қалбим назр этайин унга..
Йиғламасдан, алвидо, деб, айтайин сўнгра,
Мени кузга топширётган бешафқат кунга.
Эй, ғамда бахт жамолини кўра олган Зот,
Юрагимга осмон қўли тегиб турган пайт,
Кўксим аро марҳум кунлар ёдини жойлаб,
Яшамоғим учун менга ўзинг йўл кўрсат.

Хазон сафари...

(Мансура)

Қуёш кетиб борар,
 Қушлар галаси,
Нурни яширарлар қанотларида.
Қушлар беватандир
 Уларнинг ватани қорачиғида...
Қуёшсиз боғларни юпаттувчи ким
Маъюс тўкилганда совуқ оласи?
Ким у қичқирувчи жон аччиғида...
Дунё юзидаги ўлик табассум?
 Кузни тарк айлади яна бир хазон.
У сафар этаркан
 Диллардан — дилга
Кўзида қотганди бир томчи осмон.
Хазон учар эди, тобора баланд,
Узилиб кетгандай кўнгилнинг барги..
Қачондир баҳорнинг салтанатида
Олма гулларига ошиқ эди у.
Талпиниб-талпиниб яшарди титраб
Яшил дунёларга сиғмай юраги...
Ненидир изларди учаркан баланд,
На замин, на осмон асрарди уни.
Балки излаётган эди
 Олма гулининг
Ифорига тўлган ям-яшил кунни?!
У кетиб борарди кўзлардан кўзга.
Гўё парчаланган умид бўлаги
Мавҳум ҳаволарда оққани каби.

Хазон учиб-учиб охир қулади,
Фолбин сувлар уни олиб кетдилар.
Ёмғирларнинг таронаси тутганда ерни,
Кузги боғни кезганида умидсиз илинж,
Куз юрагин бир четида мунғайиб маъюс,
Олма гули ҳақда
 Қўшиқ бошлади соғинч.

Мен нимани излаб келган эдим дунёга
Хазонларнинг қаҳ-қаҳаси тутганда кўкни?
Дарахтларнинг армонини кўтариб қушлар,
Отланганда алмисоқдан қолган сафарга?
Ва булутлар талпинганда талваса билан
Дарёларнинг висолига
Жонларини қўйиб хатарга..
Излаганим нима эди?
Қадим мусаввир
Ранг тополмай
Бўяганда борлиқни оққа,
Ва яшириб қўйганида девона осмон
Ошиқ юрагини номсиз булоққа.
Музлаб қолган орзуларга сирпаниб ногоҳ,
Яланғоч боғларга йиқилганда тонг.
Эски чопонининг этакларига
Кунни ўтин қилиб
Олиб кетаётганда
Чайқалиб-чайқалиб бир мўйсафид чол,
Гуссанинг кўзида ўз аксин кўриб,
Қувончдан тўлишиб кетганда ҳилол,
Мен нимани излаётган эдим?
Зумрад кўзгусини қадим сандиқдан
Авайлаб олиб,
Ёлғончи баҳорга бир пулга сотаётганда,
Ақлини йўқотган момо..
Вужудим тўлдирган нур,
зулмат ҳаққи,
Ўзинг айт,
мен нима излаяпман, Худо?

Ранг излаб чарчаган мезоннинг
Юзига шамоллар солиб кетар доғ.
Сарғайган соғинчни овутолмасдан,
Эски бешик каби чайқалади боғ.
Қарғалар байрами бошланар қизгин
Яланғоч дарахтнинг қора шохида.
Ўлган яшил кунлар қарғиши бордай,
Ҳавонинг жунжиккан мискин оҳида.
Уфқлар ортига кўмади қуёш
Баҳорга асраган нур толасини.
Умидсизлик ямлар руҳингни,
Мушук овлагандай.
Учолмайин қолган қуш боласини.
Чанг каби тўзғиган хаёллар
Йўлсиз,
Йўл излаб чарчайди эртага имкон.
Майдаланиб ётган оёқ остида
Бу қайси осмондан йиқилган осмон?
Уйқу ва бедорлик орасидаги
Бир фасл кўксидан сизар талваса.
Билмайман, неларни қуйлади узоқ
Кўнглимнинг ичида жон берган майса.

* * *

Ҳали изғиринлар бошланмай туриб
Нега совиб кетди юрагим бирдан.
Ҳали ҳўплагани йўқ эди руҳим
Ишқнинг қалбидаги ям-яшил нурдан.
Нега ахир

Менинг устимдан кулиб,
Умидим йўлида ўйнайди гўбор?
Ҳали лолаларнинг илдизларига
Исмимни ёзишга кирмади баҳор.
Ҳали ёмғир ювиб улгургани йўқ
Лабимдаги “хайр” сўзин таъмини..
Бахтли капалаклар байрам қиларкан
Дунёга сиғмаган вақтнинг ғамини.
Сенинг дўстингман деб,

онт ичган хазон

Уялмай юзимга кўяди оёқ.
Менга келаверар кундузлар, тунлар,
Мен эса ўзимга келмайман, бироқ.
Қалдирғоч кўзига чўккан фаслдай,
Талпиниб чарчадим олис самога.
Қарашга кўрқаман, нега, бунчалар
Сувлар юрагига тўлган видога?
Ҳали изғиринлар бошланмай туриб ,
Нега совиб кетди юрагим бирдан?

* * *

Ором дарчасин ортида мунгли
Сайрайди

тун куши, кўзлари қаро.
Юрагини чалиб созанда шамол,
Сархуш тентирайди еру-кўк аро.
Жаҳаннам қаъридан қочган бир хаёл
Тун қушин қанотин аста силайди.
Жонсарақ хазонлар рақс этар майин,
Эртанинг исмини улар билмайди.
Мунгли-мунгли сайрар тун куши,
Ичиб юлдузларнинг нигоҳларини.
Ойнинг шуъласида ювиб —

Бир аёл

Қурита бошлайди гуноҳларини.
Бир бемор инграйди, дард занжирида
Фалакни йиртади сўнгсиз нолиши.
Сезмайди, қийноқнинг алангасида
Ҳақнинг жамолига тўлар болиши.
Ўтган кунларига ичиккан момо
Бағри қон соғинчни гўзал алдайди.
Ором дарчасин очиб,

тун қушин

Дока рўмолини силкиб ҳайдайди.
Сабо супургисин кўлига олар
Умид ифорларин таратган малак.
Кўнгил кўчаларин супуради тонг —
Шойи кўйлагини кийган келинчак.

* * *

(Мансура)

Мен бир йўловчиман...

Йўлдаман ҳамон,

Умрим шу йўлларда ўтар мутгассил,
Ҳеч кимга озорим тегмайди, кўрқманг,
Мен кўнгил териб юрибман, кўнгил.
Тунларни етаклаб кунга бераман,

Гарчи,

Дард босар кўксимга дудоқларини.

Мен кўнгил тераман, тергандай кимдир,

Ерга тўкилган нон ушоқларини.

Сув ва олов учрашган жойда.

Бир кимса кетибди кўнглин

Қолдириб...

Ҳашаматзодалар устидан кулманг,

Аслида кўнгилдан кетганман бойиб.

Қайдан ҳам биласиз

Гуллар кўзида

Менинг бор хазинам этилган пинҳон.

Тинглаб кўрганмисиз

Аллоҳ атрини

Сочиб куйлаганда маҳфуза райҳон?

Чанг босган ғуборли кўнгилларни то

Ювгунча гоҳида етмас кўз ёшим.

Жонимга харидор келгунга қадар

Кўнгил териш учун етар бардошим.

Мен бир йўловчиман, умри елкада —

Азоблар кўзини пиширган ҳил-ҳил.

Кеча ва кундузнинг кўчаларида —

Ҳайқираман:

Кўнгил тераман, кўнгил.

* * *

Баҳоримни сўрама,
Юзларимга сол назар.
Кўзларимга тўлган ёш
Ёшим билан баробар.
Сен кулмагин устимдан,
Мен заминни ўпсам гар.
Қадри сочилган тупроқ,
Лошим билан баробар.
Қанча елиб-югурмай,
Умрим ўтди бесамар.
Айланади фасллар
Бошим билан баробар.
Чучкиради хазонлар,
Кузимдан бериб хабар.
Вақтнинг учқур камони
Қошим билан баробар.
Машаққатлар ғоридан,
Топилган олмос, гавҳар.
Қабримнинг устидаги
Тошим билан баробар.

* * *

Бардошим етмади,
Қола олмадим.
Жимгина ўлаётган гуллар ёнида,
Бунча аччиқ, совуқ изғирин елар
Нега юрагимнинг тўрт томонида?
Хасу хашакларни титганча шамол,
Излар давомини кўҳна эртакнинг
Хазонлар остида кўриниб турар
Ёмғирда ивиган
Кўнгли кузакнинг.
Музлаётган юрак билан чертаман
Секин,
Ёмғирларнинг гард юқмаган шаффоф
ойнасин
Ва эртакнинг давомини сўрайман.
Ёмғир
Астагина шивирлайди:
Ким ҳам билар ким?!
Умр тоғин теппасида ўлтирар
Бир чол
Қовуштириб, ўлим-ҳаёт
Сояларини
Ва сезмайди салласида
Бола очмасдан
Ташлаб кетган қалдирғочнинг
Уяларини.
Эҳтиромнинг нигоҳида
Йўллайман калом:
— Кўҳна эртак давомини
Биларсиз бобо.

У жон қушин
Қўндирганча бармоқ учига
Кўз илғамас кўк томонга қилади имо...
Гуллар эса жон бермоқда бемурод, беун,
Сабрим етмас қололмайман улар ёнида.
Бунча аччиқ, совуқ
Изғирин елар
Нега юрагимнинг тўрт томонида?

* * *

Дунё асли
Бир баҳайбат дарахтнинг шохи.
Чумолидай ўрмалаймиз
Баландга,
Пастга.
На заминни,
На осмонни таниймиз, эвоҳ,
Бундан жуда чарчаган шох
Тўлади қасдга.
Шошиб келиб,
Шошиб кетар лоқайд фасллар,
Чалкаштириб тунга гоҳо тонг дарагини.
Умримизнинг мазмуни шу:
Талашмоқ фақат,
Бахтга дўнган
Ғам қуртининг капалагини.
Қора шамол
Олиб кетар гоҳо кимнидир,
Бир зум гангиб
Ўрмалаймиз яна бепарво.
...Маҳзун-маҳзун нигоҳ ташлар
Дарахт шохига,
Юқорида
Чарх йигириб ўтирган Худо.

* * *

Неча йилки қалбим поклаётибман,
Тозалаб гуноҳкор губорларимни.
Самандар қуш каби чўмилиб

яна,

Кулларида

Куйган баҳорларимни.

Ранг ўғирлаб қаро тундан бир чимдим,

Эринмай бўядим оқарган сочим.

Оғирлик қилмоқда бошимга нега,

Феруза тошлари синган ишқ тожим?!

Дилда ўрмалаган

Қора хаёлни

Нурнинг шаффоф кўлларида ўлдирдим.

Қайтиб келиб,

Кўзим ювади ҳар кун

Қайсидир юракка сиғмаган ёдим.

Фасллар талашиб

Мени безайди,

Фақат унга гўзал кўринишим шарт.

Аммо исмим мендан

Аразлаб кетган,

Борми уни менга қайтарувчи мард...

Қошига исмсиз чиқмайман асло,

Лабимда азобдан қутулган ханда.

Улгуришим керак ўзимни жамлаб,

Ахир

У

келади

кутилмаганда.

Хотирам

Гарчи, хотирам сушт,
Хотирам хомуш,
Ҳаргиз рақамларни
Ёддан чиқармас.
Мана юрагимнинг
Йўлақларида,
Минг-минглаб
Рақамлар олмоқда нафас.
Хотирам мулкани
Титиб оҳиста,
Телефон рақамларин топиб оламан.
Кўзимга тикилиб
Турар саналар,
Бу лаёқат қайдан,
Ҳайрон қоламан.
Масхара этарсан,
Ёки бу менга
Аччиқ киноянгми,
Эй Чархидуним.
Шунча рақамларни ёд билиб,
Нега
Ёдимдан чиқади туғилган куним?!

* * *

Гийбатлар,
Гап-сўзлар тегди жонимга,
Сохта илтифотдан кетганман безиб.
Оёғин учида юрибди ҳаёт.
Менинг бу ҳолатим, гўёки, сезиб.
Бошимни силашга чоғланган
Бир қўл,
Туюлади менга отмоқчидай тош.
Кўзим қирғоғига қўниб олганча,
Уялмай
Масхара қилади қуёш.
Соғинч дафтарини оловда ёқиб,
Унинг ёнишидан топаман ҳузур.
Руҳим дарахтининг гулларин тўкиб
Нимани талашар зулмат билан нур?!
Эй дўст,
Мени излаб йўлга тушган дўст,
Энди тополмайсан мени,
Рости гап.
На нур, на зулматда
Менинг манзилим,
Ўзимни кўнглимга қўйганман қамаб.

* * *

Бир сеҳрли кунда,
Бир гўзал кунда
Менинг қўлларимни сўрайди фалак.
Шунда зарраларим хўплайди қуёш,
Шунда барг кафтида ўйнайди юрак.
Кўзларимнинг маъюс қорачиғини
Чўқиб тугатади шодлик қушлари.
Паришон сочимга нигоҳин боғлаб,
Кўнглимни тўлдирад соғинч тушлари.
Эркисиз хаёлларим,
Тутқун хаёллар
Райҳон нафасига беркинади жим.
Негадир тупроқни суя бошлайди,
Осмон юрагини кийган вужудим.
Бир юпанч
Қонимда умид ўстириб,
Шафақ айвонида тикар беланчак.
Бир сеҳрли кунда,
Бир гўзал кунда
Менинг қўлларимни сўрайди фалак.

Севгилим,
Кунларни санаб тугатдим,
Мендан безиб кетди, ҳатто, фасллар.
Чўққиларга тираб қонли кўксини
Исмимни эшитиб уфқ хансирар.
Йиллар гоҳо вақтнинг денгизларини
Уйғотиб,
Тўлқинин урар кўзимга.
Қайсидир фаслда қолиб кетгандек,
Қайтиб келолмадим ҳануз ўзимга.
Кезаман умримнинг кўчаларини,
Гўё яшаётган одамларга хос.
Кундузга кун бўлиб,
Тунга тун бўлиб,
Сингиб кетаётган сояман холос.
Балки, у мендирман,
Шамол қўлидан
Тўкилиб тупроққа қовушгувчи гард?!
Балки у мендирман,
Жунун итининг
Ҳолсиз суягида қақшаётган дард?!
Севгилим,
Ношукур эмасман, илло.
Бугун қалбимда бор
На ишқ, на фарёд,
Кўзимга хазонлар деразасидан
Боқадилла силласи қуриган ҳаёт.

* * *

Осмон йиғлаганда,
Мен ким бўлибман?
Кўзимнинг ёшини
Англарди ким ҳам?!
Нари борса менинг кўз ёшим —
Ғамнинг ёқасига тўкилган шабнам.
Осмон кулганида
Мен ким бўлибман?
Қувонсам,
Қуёшни қучарми дийдам?!
Нари борса, менинг қувончим —
Шодлик соясида йиғлаётган ғам.

Қисмат

Туғилганман,
Нозбуй гулларидаги
Ифор хаёлини таратиш учун.
Ва фирром ҳаётнинг чўнг майдонида
Синаб кўрмоқликка
Қайғунинг кучин.
Туғилганман,
Зулмат поёндозини
Ювиб, нур дорига қўйишга илиб.
Хайр, дейишим шарт ҳар битта кунга.
Йиғлаётган қўлларимни силкитиб.
Кеча ва кундузнинг,
Осмон ва ернинг
Сирларини ютган тилсиз ғориман.
Хазон йиғисидан ҳикмат излаган
Кузакнинг беминнат дастёриман.
Туғилганман,
Эрта уйғонган тонгга.
Кўнгил пардасидан сочиқ тутишга,
Манзилин йўқотган йўлларга боқиб
Кимнидир умидсиз
Ва зор кутишга...

* * *

Қирқ саккиз йил умрим бекор ўтказиб,
Гоҳида қайнатиб ҳаёт қонини,
Мен содда тикибман жоннинг ипида
Қирқ ямоқ бахт
Ва ғам дастурхонини.
Ўйинини кўринг номард дунёнинг,
Гўё, талабгордай ширин жонимга,
Дўсту ғанимларим ёприлиб келди
Ёзсам,
Бахтнинг ямоқ дастурхонига.
Бошимга оёғин қўйганда само,
Оҳимдан шаъм ёқиб юрак ёнига,
Қайрилиб боқмади ҳаттоки ит ҳам,
Ёзсам,
Ғамнинг шойи дастурхонига.

Куз

Ҳассос юрагини гулларга жойлаб,
У ишқин сўйлади шаббодаларга.
Маҳлиё боқарди, тўймай боқарди,
Саҳархез гунчалар —тонгзодаларга.
Малаклар атрини
Ўғирлаб қай кун,
Тутқазди хокисор сўлим райҳонга.
Кўз очиб ҳаммадан олдин тонг чоғи,
Гулларни ўрарди дуру маржонга.
У хушбахт яшарди дунёда тенсиз
Гулларнинг ишқ тўла ифори билан.
Ям-яшил қалбида севги муждаси
Ва яна эрка ёз, баҳори билан.
Ногоҳ хазонларнинг ўжар лашкари
Гулларга ёғдирди минг бир маломат.
Нимагадир кўнгли совиб кетди ва
Гулларга қарамай қўйди табиат.

Жавоб

Қайдан ҳам билардинг,
Зулматдан қочиб,
Тунларга ой бўлиб тutilганимни.
Ёвуз шамоларнинг исканжасидан,
Жоннинг афсунида қutilганимни.
Қайдан ҳам билардинг,
Юрагим еган
Таъналарнинг ўткир, қонли тумшугин.
Аросат боғида тинглаганимни,
Қўнғилсиз қўнғилнинг видо қўшиғин.
Қайдан ҳам билардинг,
Қайсидир тонгда,
Қўрқиб кетганимни тириклигимдан.
Нажот сўраганим қақшаган руҳнинг,
Сўнги нафасидан — ширин ўлимдан.
Қайдан ҳам билардинг,
Ғаним қошида,
Тиз чўкмаслик учун тишлаганим лаб.
Юзсиз хотиралар, қаллоб соғинчни,
Юрагимга ўтин қилганим қалаб...
Қайдан ҳам билардинг,
Илоҳий назар,
Бошим силаганин, эркалаб майин.
Умид кафтидаги сўнги томчиға —
Томирим талпиниб борар кун сайин.

* * *

Ҳали хазонларни тинглагим келмас,
Гарчи, умр чархи енгил ва чапдаст.
Қовжираган гулда музламай нафас
Ошиқ эт, ошиқ эт, Парвардигорим.
Кўнглимни кийгиздим кўҳна гардунга,
Таъна-маломатим йўқ қаро тунга.
Қуёш туғаётган мастона кунга
Ошиқ эт, ошиқ эт, Парвардигорим.
Ўсмадай ярашиб қайғу қошига,
Кечир, гоҳ фарқ бўлдим гуноҳ ёшига.
Ғанимнинг тошига, дўстнинг тошига.
Ошиқ эт, ошиқ эт, Парвардигорим.
Қалбим титроғидан уйғонса хорлар,
Жонимнинг ичида ухлар баҳорлар,
Туманлар ортида бир овоз чорлар,
Ошиқ эт, ошиқ эт, Парвардигорим.
Азоб илигини еди сўнгагим,
Ишқ десин, ишқ десин мингта бўлагим,
Мажнун кўзларида куйсин юрагим —
Ошиқ эт, ошиқ эт, Парвардигорим.

* * *

Айни куз авжида сени соғиндим,
Устимдан хазонлар кулган чоғида.
Нима қолди экан,
Нимадир қолди,
Ўриклар гуллаган соғинч боғида?
Тонгнинг тиззасига қўйиб бошимни,
Умрим ўтказибман мен ожиз банда.
Жон берган майсадай сескандим ногоҳ,
Кўзингни ёмғирлар айтиб берганда
Мендан аразлаган қуёш ҳам, ой ҳам,
Кунларим сочилиб ётар бетартиб.
Ҳаёт гирдобига тушаман ҳар кун,
Гарчи, мен ёдингга тушмайман қайтиб.
Чорлаб турганида илоҳий сафар,
Негадир, мен сенга жуда ичикдим.
Чиқолмай кун ва тун кўрфонларидан,
Балки хато қилдим,
Балки кечикдим?!
Айни куз авжида сени соғиндим,
Юрак кулин титар мезон еллари.
Ёдимга тушади,
Тўкилиб майин
Соғинч боғидаги ўрик гуллари...

* * *

Шабнам хаёлида чўмилиб саҳар,
Осмон юрагидан ўчганда қамар,
Излаб келсангизу, бўлмасам агар,
Сиз мени фалакнинг гардидан изланг,
Ё мушфиқ илдизлар дардидан изланг.
Хазонлар кафтига томиб тўлгунча,
Ёмғир бўлгунимча, шамол бўлгунча,
Мен сизни кутганман токи ўлгунча,
Сиз мени фалакнинг гардидан изланг,
Шамолу, ёмғирлар дардидан изланг.
Сизга қолдирганим — гўзал тасаввур,
Кўзингиз ёшига урилганда нур,
Ногоҳ узилганда кибр терган дур,
Сиз мени фалакнинг гардидан изланг,
Кўкнинг ерга берган дардидан изланг.
Ҳалиманинг кўнглин еганда ганим,
Дўслари жим эди, яқинлари жим,
Йўқликдан ишқ сўраб келгувчи,
Эй Ким?
Сиз мени соғинчлар гардидан изланг,
Ишқнинг айтилмаган дардидан изланг.

* * *

Бугун тафтиш қилар кўнглимни шамол,
Менинг бор умримга кўрсатиб кучин.
Айтсам ишонмайди,
У қайдан билсин,
Дунёга келганим фақат ишқ учун.
Чанқаб, дарёлардан сув ичмай қайтдим,
Яхши-ёмон кунга силкидим этак.
Оёқлар остига ташлади қадрим
Қаттол ганим бўлиб, гоҳида юрак
Нимани изладим билмайман ўзим,
Нимани топдим нени йўқотдим.
Баъзида туйғулар тўполонида
Ухлаб ётган қанча гамни уйғотдим.
Фақат билганим шу — олис экан ишқ,
Етай десам умрим топмоқда якун.
Нахот, у дунёга кетаман яна,
Излаб топмаганим фақат ишқ учун?!

Бугун тафтиш қилар кўнглимни шамол.

* * *

Субҳидам гул нафасларидан
Кўйлак тикканида сабога,
Қалдирғоч баҳорнинг устидан,
Арз этиб борганда худога,
Алдаётган эдим кўнглимни.

Боғда фитна кўзгаб настарин
Чорлаганда қуёшни авраб,
Ошиқ сувлар бодом гулини
Кетганида аста ўғирлаб,
Алдаётган эдим кўнглимни.

Нур устунин пайпаслаганда,
Суянмоқчи бўлиб мажнунтол,
Ва бир бебахт дарахт ҳасратин,
Тингламасдан қочганда шамол,
Алдаётган эдим кўнглимни.

Йўл четида телба бир одам,
Мажнунман, деб, солганида дод,
Суратимни қушлар кўзидан,
Тортиб олиб қўйганда ҳаёт,
Алдаётган эдим кўнглимни.

Ҳаётга мактуб

Эй ҳаёт, сен кимсан?

Қалб оғриғидан

Бошингга кийибсан занглаб кетган тож.

Кимлар ҳуснинг билан оввора бугун

Сени мадҳ этишар, балки, ноилож?!

Чексизлик ёғдусин ҳўплаб чарчар куз,

Қайгадир кетолмай инграйди дарахт.

У Ким

Зиндон каби кўнгли ичида

Бечора ишқини айлаган бадбахт?!

Қора талвасанинг сояси узун,

Бу соя ичига фарқдир тирик жон.

Келган-кетган билан ишинг йўқ, ҳаёт,

Сен, гўё, шаробга мук тушган мезбон.

Боғларингда ўсган турфа гулларга

Ҳавас қилса арзийдими,

Ахир, ўзинг айт?!

Бир лаҳзалик шодлик билан ўлса бўларми,

Бошинг узра чарақлайди нечун кўҳна дард?

Уфқ қозонида чарчамай ҳар кун

Қайнатиб кўйганча қуёшнинг қонин.

Нега кўзлари кўр, қўллари чайир

Шамолларга бердинг умр камонин?

Фисқу-фасод тўла чиркин даврада

Хушбахт,

Хушчақчақ,

Соқийлик қиласан, узатасан май.

Айрилиқ кўшиғин кўйлатиб кўйиб,

Нега йиғлатасан, ўзинг йиғламай.

О, нурлар кафтида шарбатга тўлган,

Қалблар мевасини симирган фарёд,
Кўчангда саргардон кезар гадолар,
То ҳануз кўнглингни тополмай,
Ҳаёт.
Хазон йиғмоқликми сенинг одатинг,
Алдашни севасан нега бунчалар?
Пинжингга беркиниб йиғлайди тонглар —
Номусин шамолга сотган ғунчалар.
Чанг босган дераза ортидан боққан
Нигоҳлар ўликдир, нигоҳлар карахт.
Умид томирларин кесди сен учун,
Қайғунинг уйида яшаётган бахт.
Тунни сурма қилиб тортдинг кўзингга,
Самодан аразлаб кетганида ой.
Бойқуш кўзларига олов қалаган,
Бу сенинг қўлларинг эди, ҳойнаҳой?!
Ҳаёт, озодмисан ўзингдан озод,
Кимга талпинасан бунча бесабр?
Ҳуснингга алданиб қадим мозорда,
Сени қарғаб ётар беҳисоб қабр.
Тамшанасан, маҳбус кўзларидаги,
Озодликка интилган бир томчи нурдай,
Андиша тошига урилиб синган,
Оёқ остидаги номсиз ғурурдай.
Мен билдим, тириклик дардида чопган,
Одамзод наслига олтин қафассан.
Борлигинг, наҳотки, шунчалар ғариб,
Сен илк нафасдирсан,
сўнги нафассан!

* * *

Бойлигим — Сўз,
Фақирлигим — Сўз!
Балки, шундан ҳаётим сўлим?!
Шоирманми,
Агар, шеърларим
Тополмаса кимнингдир кўнглин?!
Талпинмадим шону-шуҳратга,
Ахир, менинг унвоним — тоқат!
Шоирманми,
Агар шеъримдан
Юз ўгирса буюк Ҳақиқат?!

Засиля!

"Ишқомол"дан кўчмалар ёрчимиз.

Назаримизда, Сиз тўйчуларни шайхга солимайсиз.
Сиз даими ҳаёотда тўйчулар билан тўғёнлар бағрида
юртайсиз. Тўй-тўғ, ақиллик... Аншиқоди, Сиз қис-қадиман-
сардан танда бўйсиз, ҳайбалаар бўйсиз тўйчулар билан
бир охи оғашга қўлоғ.

Бир ва кўчма бўлди. Қайсида шайхнингизда қайсар-
гани бир тўйчу билан орашдиқ қилдингиз. "Қадиман",
дедингиз. Тана қилиб, шиналар қилиб кетдингиз. Ваддингиз.
Тўйчу қам қадди: вадди, деб бўладиқ. Иншиқодимиз. "И
илхи-че оғач босиб, оғачи қўриқда. Ўлмасизми, тўй-
тўғини кўридан таниққа ёши тўри. Сизнинг муноса-
қиларингизда қам шайхнинг, шайхнинг оғу ба-
рамни бўйсиз, бўйсиз қўйсиз. Шини ёллар оғашга
ради қилдиқаниб қўриқди. Ўлмасдиқ, бу қамда қам
қам қам қам: Сизми ё муносақиларда қам қам,
қам қам қўриқди. Тўйчулар қам қам?"

Қай мисоқда бўйсизми, шайх тўйчуларни
шайхнинг. Шайх тўйчуларни шайхнинг қамда,
севаимни бўйсизми бўйсизми қамда қамда шайхнинг шайх.
Шайхнинг шайхнинг шайхнинг, шайхнинг шайхнинг
шайхнинг. "Ишқомол" ва бу шайхнинг қамда қамда бўйсизми.
Ўлмасдиқ, бу бўйсизми Сизнинг қамда шайхнинг шайхнинг
шайхнинг шайхнинг. Бу шайхнинг шайхнинг шайхнинг
қамда шайхнинг? Ўлмасдиқ, шайхнинг...

Абду Ҳоби (Байқўсов)

МУҲДАРИЖА

Муножот	8
Бегуноҳ парвардигор	9
Жуда гўлман	10
Туннинг юраги	11
Ҳикмат	12
Шароб	13
Бошдан оёғим нур.....	14
Геометрия дарси	15
Заифлашиб борар	16
Ўзингни тий	17
Вақт	18
Қорачиғи қадоқ	19
Фаромуш боғларда	20
Кўрқманг	21

Бошингни	22
Эй йўл	23
Боғларда оқмоқда	24
Бахт сўзини	25
Мен ҳеч кимга	26
Яшил санобарлар	27
Менинг устозларим	28
Мен биламан	29
Дўстларим	30
Гулларнинг кўксига	31
Нега чўчиб тушдинг	32
Бугун жуда	33
Суякларим нақадар офир	34
Ариқдаги сув оқди	35
Ҳаёт кўли гул деҳқон	36
Эй фаним	37
Кўзни қамаштирган	38
Дадам билан суҳбат	39
Жонимга оро	40

Олов	41
Сокин яшаётган	42
Юрак билан суҳбат	43
Армон	44
1 октябр	45
Булбул забонида	46
Мен борай	47
Қора тун	48
Шамолда ниҳонман	49
Эртага қандай яшаймиз	50
Қуёш уфқ бошида	51
Ҳамал ёмғирини	52
Нигоҳларда	53
Кўзларимни	54
Имконият	55
Эй ишқи	56
Агар қуёш	57
Кўргуликнинг	58
Доғ	59

Каллакланган дарахт ҳасрати	60
Тўхта шамол	61
Тун дарахти	62
Фазилатга	63
Гирифтор эт	64
О тун	65
Баҳор сени	66
Кўзинг гулханида	67
Ёввойи тановор	68
Туш	69
Менга бундай	71
Ҳамма нарса бисёр	72
Мен шундай яшайман	73
Дединг	74
Юрагимда	75
Кўнгил ҳижобинг	76
Тунда соғинчларнинг	77
Манзара	78
Қайғулар қайғули	79

Эй ишқ	80
Она тили дарси	81
Муҳаббат дарси	82
Бир томчи ёш	83
Сиз билан кулиб	85
Нега мени	86
Қалдирғочлар	87
Ўзим ташлаб	88
Бугун шудрингни ичган	89
Ҳаммани алдадим	90
Қанча қанча тошга	91
Нега гуллаб қўйдинг	92
Ҳасадгўй	93
Табассум девонаси	94
Яшаб кўрдик	95
Бунча тез айланар	96
Энди йиғламайман	97
Покланинг	98
Болалар уйида	99

Дайди амаки	100
Иккилик	101
Кўнгилга саёҳат	102
Ишоралар	103
Мани жони жаҳоним	105
Ҳар куни	106
Жуда безиб кетдим	107
Юрагим тақир йўл	108
Борлиқ шинам	109
Адашиб юрибман	110
Анор	111
Осмон ҳижоби	112
Эй сирли йўловчи	113
Мен ва сен	114
Ўз исмига	115
Гулман деб	116
Вужудимни поклар	117
Эй кўзлари	118
Фасллар айланиб	119

Йўл юриб	120
Эй ишқни кўксига	121
Таажжуб	122
Бугун ҳам	123
Дунёга сен	124
Ўзингни унутиб	125
Мен унга ёмонлик кўрмадим раво.....	126
Тушлар дунёси	127
Илтижо	128
Хазон сафари	129
Мен нимани излаб	131
Ранг излаб	132
Ҳали изғиринлар	133
Ором даричаси	134
Мен бир йўловчиман	135
Баҳоримни сўрама	136
Бардошим етмади	137
Дунё асли	139
Неча йилки	140

Куз хаёл фаслидир	141
Хотирам	142
Гийбатлар	143
Бир сеҳрли кунда	144
Севгилим	145
Осмон йиғлаганда	146
Қисмат	147
Қирқ саккиз йил	148
Куз	149
Жавоб	150
Ҳали хазонларни	151
Айни куз авжида	152
Шабнам хаёлида	153
Бугун тафтиш қилар	154
Субҳидам гул	155
Ҳаётга мактуб	156
Бойлигим - сўз	158

Ҳалима АҲМЕДОВА

УМИД СОЯСИ

Шеърлар

Ношир
Бахтиёр Карим

Мухаррир
Яҳё Тоға

Техник муҳаррир
Улуғбек Юсупов

Теришга берилди 12.12.2008. Босишга рухсат этилди 19.12.2008
Бичими 60x84¹/₃₂ Офсет босма табағи 10,8
Шаргли босма табағи 10,2 Нашр босма табағи 10,8
Адади 500

“Ofset Print” МЧЖ
босмаҳонасида чоп этилди.

Манзил:
700152, Тошкент шаҳар, Чилонзор тумани, 22-даҳа,
Баҳром Иноятов кўчаси, 20 “а” уй.